

Värmlands Anor

2004:4

December 2004 Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening
ISSN 1400-1047

Årgång 21
Pris 45:-

Konfirmander i Kila 1916. Fotografen Ludvig Åberg i Säffle tog sina första konfirmandbilder 1891. I socknarna runt Säffle fortsatte han sedan att fotografera konfirmander fram till 1957. Detta innebär att de första elever som poserade framför hans kamera var födda på 1870-talet och de sista på 1940-talet. Över femhundra gruppbilder finns bevarade med konfirmander födda under åtta decennier! Idag är det svårt att identifiera ansiktena på de äldsta bilderna, men för senare decenniers bilder pågår ett idogt arbete för att sätta namn på konfirmanderna. Läs mer på sidan 13.

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress

c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga

E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 140 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2004) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 130 norska kronor + porto 60 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Arkiv

Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

www.genealogi.se/varmland

Styrelsen

Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.
Tel. 054-872754 Mobil 070-6348187

Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnévågen 11, 661 43 Säffle.
Tel. 0533-14124, mobil 070-5228549

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsgatan 25, 661 40 Säffle.
Tel. 0533-10559

Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel. 0730-401673

Ledamot Arne Berg, Kila, Vässby 2,
661 94 Säffle. Tel. 0533-63088

Ledamot Björn Grindegård, Skolgatan 2B,
667 22 Forshaga. Tel. 054-873933

Ledamot Hans Olsson, Virvelgatan 77,
667 32 Forshaga. Tel. 054-872993

Suppleant Anette Carlsson, Hööksgat. 2A,
652 29 Karlstad. Tel. 054-181872.

Suppleant Sigvard Boström, Brosätter 317,
660 57 Väse. Tel. 054-861055.

Suppleant Eva Fredriksson, Karlag. 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238

Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Valberedningen

Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
664 32 Grums. Tel. 0555-61153

Rånald Engelbrekt, Spångbergsvägen 88,
682 32 Filipstad. Tel. 0590-10181.

Ingrid Johansson, Gansbyn, Sättra,
671 95 Klässbol. Tel. 0570-461070

Materialförvaltare

Jens-Åke Nilsson

INNEHÅLL

- 3 Borgardotterns bittra öde
- 4 Då arkiven lämnade kyrkan
- 5 Från Norge hemsända personer
- 7 Fotografier skingrade från Tasebo i Högerud
- 8 En sörmlänning i Östervallskog
- 9 Släktforskarens kval och lycka
- 10 Titlar och yrkesbenämningar på järnbruken
- 11 Ordföranden har ordet
- 12 Tragisk jul i Blomskog 1843
- 13 Konfirmanderna i Kila 1916
- 14 Felaktigheter i Egil Akres bok om sjöbanan
- 15 Vinterns program
- 16 Skraddaren och soldaten Emil Ågren
- 18 Folkbokföringsprojektet inleds
- 19 Antavla 111
- 20 Ur andra medlemsblad
- 21 Antavla 112
- 22 Boktips
- 24 Anor sökes
- 25 Folkrörelsernas arkiv för Värmland
- 26 Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

Upplaga 1400 ex, 4 ggr/år

Manusstopp för 2005:1 är 1 februari 2005.

Ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping.
Tel 0121-21823, mobil 070-2253245. cj.ivarsson@telia.com

Layout

Anette Carlsson, Karlstad

Tryck

Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Borgardotterns bittra öde – om Maria Sebastiansdotter Grave

av Anna-Lisa Göransson

I VärmlandsAnor 2004:3 skrev jag om Sebastian Bryngelsson i Hagen och släkten Grave/Graff i Filipstad. På Fernows antavla över släkten Graff så finns där ytterligare en sak som är missvisande. Sebastian Bryngelsson hade, förutom sonen Bryngel, döttrarna Catarina, Marta och Maria. Det är **Maria Sebastiansdotter** som det gäller här. Hon var gift två gånger, första gången med gruvfogden Hindrik Aspgreen från Asphyttan i Färnebo. Han var dotterson till Mickel Hansson från Bjurbäcken, Lungsunds socken. Denne hade många titlar, rådmän, tullnär och ibland kallades han också för hyttpatron.

Hindrik och Maria fick sitt första barn 1694 och därefter tre till. Det sista fött 1703. Men Maria blev tidigt änka efter Hindrik, hon var bara 35 år gammal då maken dog 1705. Han hade dött efter påstådd misshandel: 1706 på Junitinget "*Klagade Sahlig Bergsman Hindrich Aspgreens änckia, Maria Sebastiansdotter till sin granne Jon Björsson wid Asphyttan, som sistlidne höst skall öfwerfallit hennes Sahlig Mann då han var på hemväg från tinget i Filipstad.*" Händelsen var inför rätten flera gånger, men Jon Björsson nekar till anklagelsen, "*I Sahlig Aspgreens Enckias närvaro aflade han derpå sin Eed, att han inte sett Sahlig Aspgreen den mårgon som han warit slagen, mycket mindre honom rördt eller hannat honom, så sant han wille gudh skulle honom hielpa till lijf ock skiähl; Hwarföre han blef förklarad ledig ock frij den honom gifna skulden wider 40 mark, försatt?—oock till wite besinnas*".

Med fyra små barn att ta hand om, kan det inte ha varit lätt för Maria. Hon måste ha varit bitter. År 1712, **alltså inte 1705 som Erik Fernow angivit**, gifte hon sig således med bergsmannen Nils Svensson. Att detta gifte inte var så lyckat kan man ana. Maria Sebastiansdotter dog 1731 i

maj och året därpå, den 22 maj 1732 ställs inför rätta "ogifta qvinspersonen" Catharina Erichsdotter samt "Bergs och Änkiemannen" Nils Swensson vid Asphyttan, "*anklagades de bägge för plägad oloflig Kiötslig beblandelse med hwarandra hwaraf hon med barn rådder blifwit och sidst i förledne Februari eller först i Marti månad efter sin för Länsmannen givne bekännelse, under Bergsbruksarbete med malmlyftande och upbärande på Masugnen, kommit att framföda ett otidigt foster, men det ej för någon uppenbarhet, utan har födslen afsides utan någons närvaro och till hjälp försiggodt, hwarjämte hon tagit sig det orådet före att under Snö nedgräfwä sitt foster emillan 2ne Kohlhuswäggar på Asphytte hyttebacke och sedan alt sådant i stor hastighet skiedt, har hon straxt begifwit sig på sitt hyttarbete igen, utan at då nämna något derom; men något derefter skall samma under Snön lagde foster, blifwit af hundar framdragit och förmodeligen af dem eller andra Kreatur aldeles upätit.*

Påståendes Länsmannen, det henne må åläggas det straff, som en slik grof missgiärning påfölja bör, och lägersmannen med begörig plicht ansees.

Pigan Catharina Erichsdotter, ett enfaldigt qvinfolck, wid pass 30 år gammal och barnfödd wid Asphyttan af ährliga föräldrar, gör framkallad sin friwilliga bekiännelse, att sedan hon år 1730 wid Michelsmässotid kommit i tjenst hos Nills Svensson wid Asphyttan, har hon af honom, emedan ännu hans hustru lefde, blifwit till lägersmål förledd, hwarmed han ej allenast fortfarit åtskilliga gånger under dess tiensteår, utan och sedan hon förledet år kommit i tjenst hos Bergsmannen Nils Hansson wid Asphyttan."

Saken uppskiöts till nästa ting som var två dagar senare, den 25 maj. Catharina döms där för barnamord och till att avrättas och brännas. Men "*då hon återigen*

är gravid, blifwer efter åklagarens begiäran anstånd lemnat, til dess hon sitt foster framföda kan, och bättre bewis emot Nills Svensson inskaffats, på det alt på en gång må kunna afgjöras". Actum aet Supra. På Häradsrättens wägnar, Fredrich Jeansson."

Man kan undra över ifall Maria var ovetande om makens och pigans umgänge. Rykten måste väl ha uppstått och nått även henne.

Vad som hände med Nils Svensson och hans "piga" vet jag inte. Men en viss Nils Svensson i Asphyttan, begravde ett knappt tvåårigt barn år 1736 och såvida det inte var en namne till honom, så måste det ju vara Nils själv.

I dödboken nämns Maria inte ens med sitt eget efternamn, utan bara som Nils Svenssons hustru Maria. Där sägs inget närmare om henne, t. ex. var hon var född, vilka föräldrarna var eller något överhuvudtaget, bara hennes ålder. Hon var född 1670 och dog 61 år gammal.

Utan överdrift kan man väl påstå att tragiken följde henne, borgaredottern Maria, genom livet.

Tingsutdragen något nedkortade.

HR AIA:12, 1706 Färnebo och HR AIA:13 Färnebo(Hindrik Aspgreen) och HR AIA:17 Färnebo, 1732 (Nils Svensson)

God Jul
och
Gott Nytt
Släktforskarår

Då arkiven lämnade kyrkan

av Thomas Kvarnbratt

När kyrkans arkiv så småningom kommer att levereras till landsarkivet kan det måhända upplevas som ett avslut på en lång historia där kyrkan och staten har varit förbundna under århundraden. I dagens samhälle, då stora delar av vår landsbygd står utan mycket av den samhällsservice som finns i tätorterna, är kyrkan och pastorsexpeditionen den sista myndigheten som "lämnar" orten. Det är på så sätt förståeligt att kyrkböckerna är laddade med ett stort symboliskt värde. Att arkiv levereras är dock ingen nyhet ens i kyrkans värld. Låt oss gå nästan hundra år tillbaka i tiden och se vad domprosten Carl Wilhelm Bromander skrev i Nya Wermlands-Tidningen den 26 januari 1911 inför den instundande leveransen av länets kyrkböcker till Landsarkivet i Göteborg.

Bromanders artikel är titulerad "Våra kyrkoarkiv." Kyrkoarkiven konstaterar han är dock relativt okända för folk i allmänhet. Han börjar så argumentera för varför detta källmaterial är så viktigt. Intresset för lokal- och bygdehistoria sägs vara starkt ökande. Bygdernas historia måste skrivas med utgångspunkt från kyrkoarkiven som äga "...den högsta grad af tillförlitlighet, emedan de äro samtida med händelserna, upptecknade i samma bygd, där dessa tilldragit sig och af personer, som stått dem nära."

För personhistoria och släktforskning

Domprosten C.W. Bromander i samtal över en kopp kaffe med kyrkoherde Carl-Axel Högmer i Svanskog 1959. Bilden är hämtad ur Svanskogs kyrkoarkiv.

har intresset aldrig varit mer omfattande än just i våra dagar skriver Bromander. Frälse- och ämbetsmannaslakter har utretts grundligt, men däremot återstår mycket forskning att göra kring borgar- och allmogeslakter. Detta menar Bromander är ett angeläget forskningsområde eftersom borgar- och bondestånden, kanske mer än de högre stånden, bidragit till statens bestånd genom sina skatter och till självständigheten genom offret av söner i krigstider. De är därför "...lika berättigade till att känna sig ha del i forntidens historia." Om man är beredd att erkänna detta skriver Bromander, är kyrkoarkiven, utan vilka sådana utredningar ej kan göras, betydelsefulla för alla samhällsklasser.

Kyrkoarkiven tillmäts en stor juridisk och praktisk betydelse av Bromander. Han exemplifierar genom alla uppgifter som lämnas till domstolarna genom prästernas försorg. Därmed bevakas och tillvaratas "...de omyndiges och smås rätt." Ur kyrkoarkiven måste även inhämtas uppgifter om släktförhållanden för att rätt kunna fastslå vem som är arvsberättigad. "Numera går knappast en månad förbi utan att tidningarna lämna meddelanden om Amerikaaarf, till hvilka rättighetsinnehafvare få anmäla sig."

Kyrkoarkiven är så betydelsefulla att de måste vårdas omsorgsfullt. En hjälp för att åstadkomma detta är förordningen av den 31 december 1900 gällande kyrkoarkivens ordnande och vård. Anordnandet av brandfria arkivrum skonar kyrkoarkiven från eldsvåda. "Men lika viktigt är att därvid anlita en förfaren byggmästare, som förstår att göra dem fukt fria, ty det är ingalunda bättre att arkivalierna förstöras genom fukt än genom eld."

Bromander är inte förtjust i tanken att de värmländska kyrkböckerna skall "...indragas till landsarkivet i Göteborg." Han befävar att det kommer att bli dyrt att få utdrag ur kyrkböckerna, till skill-

Biskop Gert Borgensterna i en eftertänksam stund i samband med biskopsvisitationen i Svanskog 1959. Bilden hämtad ur Svanskogs kyrkoarkiv.

nad mot idag då prästerna gör det gratis. "Och vill man själv forska i böckerna, så blir det ännu dyrare på grund af resan fram och åter samt uppehållet vid arkivet."

Bromanders argument för dåtidens behov av kyrkoarkiven har stor aktualitet fortfarande idag, inte bara för kyrkoarkiven. Hans resonemang är stundtals som hämtade ur dagens arkivlag. Däremot finns en sträng av lokalpatriotism bakom oviljan att leverera arkiven, som dock är förståelig. På den tiden fanns en nära koppling mellan arkivhandlingarna och kyrkans uppdrag som folkbokföringsmyndighet, och följaktligen också ett praktiskt behov av att ha tillgång till en del av de äldre kyrkböckerna för att kunna utföra de arbetsuppgifter man ålagts. När vi idag närmar oss ett leveransdatum för de värmländska kyrkböckerna har situationen förändrats. Det har gått ett antal år sedan folkbokföringen upphörde i kyrkans regi. De flesta som verkligen var med och förde in uppgifter i böckerna har

Från Norge hemsända personer

av Petra Berglund

Den tidigare aviserade databasen om svenskar som förpassats från Norge har nu lagts ut på Värmlandsarkivs hemsida. Den omfattar ca 1 270 individer under perioden 1894-1903.

Under åren 1894-1903 hemförpassades 1270 svenskar från Norge av det norska polisväsendet och överlämnades till K.B:s (Konungens Befallningshavande = Länsstyrelsen) i Värmlands län förordnande. Detta register bygger på uppgifter tagna ur Värmlands Landskansliets "protokoll angående från Norge hemsända personer" under åren 1894-1903, (serie A2:10-A2:19). Under denna period är Landskansliets protokoll förda efter en relativt enhetlig mall, vilket har underlättat registreringen avsevärt.

Det formulär som har använts vid registreringen bygger också direkt på den mall som Landskansliets protokoll är förda efter. I registret går det därför att utläsa och söka efter den hemförpassades efternamn, förnamn, födelsedatum, hemort, födelseort, föräldrarnas för- och efternamn, förhørsdatum, protokollnummer samt var i Norge den hemförpassade har förpassats från och/eller vilken polismyndighet som utfört förpassningen. Dessutom finns det två anmärkningar regist-

rerade till varje hemförpassad person, där det i den första anmärkningen bl.a. finns uppgifter om varför personen i fråga har begivit sig till Norge, vad han/hon arbetat med och var någonstans, hur länge han/hon vistats i Norge samt orsaken till förpassningen. I många fall finns det även vissa registrerade uppgifter om den förpassades liv och leverne, i och utom Sverige, innan ankomsten till Norge, t.ex. arbete, vistelseort, civilstånd, familjeförhållanden samt om personen i fråga varit tilltalad, straffad eller dömd för något brott.

I den andra anmärkningen finns det uppgifter om K.B:s beslut, där det går att utläsa om den hemförpassade personen t.ex. ställdes på fri fot med biljett till hemorten, blev varnad för lösdriveri eller som i vissa förekommande fall där personen i fråga, hemförpassades på grund av fysisk/psykisk sjukdom, i stället skickades till sjukhus, kurhus eller fattigvården för författningsenlig vård.

Landskansliets "protokoll angående från Norge hemsända personer" sträcker sig tidsmässigt från och med år 1860 fram till och med år 1916. Dock blev både en bakre och en främre tidsmässig avgränsning av registreringen oundviklig - främst

på grund av att källan, under perioden före 1894 och efter månadsskiftet februari/mars 1903, har en annan karaktär och delvis annat innehåll. Landskansliets "protokoll angående från Norge hemsända personer" avviker under dessa perioder kraftigt från ovan nämnda mall - bl.a. så saknar protokollen flera betydelsefulla personuppgifter, som t.ex. födelsedatum, hemort, födelseort, föräldrarnas namn o.s.v. Detta innebär följaktligen också att det, under dessa perioder, inte går att använda, det för detta register använda, registreringsformuläret för att kunna återge källan. Dessutom är en registrering, av "från Norge hemsända personer", före 1894 och efter mars 1903 betydligt svårare att genomföra - och kanske heller inte relevant - eftersom så många viktiga personuppgifter saknas.

Människorna i databasen

Som nämnts tidigare så hemförpassades 1270 svenskar, under åren 1894-1903, från Norge av det norska polisväsendet och överlämnades till K.B:s i Värmlands län förordnande. Men vilka var dessa människor? Och vad gjorde de i Norge? Det är givetvis omöjligt att göra någon entydig analys eller dra några generella slutsatser av de registrerade uppgifterna. Men helt klart är det i alla fall att det rådde stor aktivitet och kommunikation över och kring den norsk/svenska gränsen. De "från Norge hemsända personerna" kom från alla delar av Sverige och utgjordes i huvudsak av män, men givetvis förekom det en hel del kvinnor också. Framförallt är det två kategorier kvinnor som figurerar i protokollen. Dels de relativt unga, ogifta kvinnorna, som begav sig till Norge för att söka tjänst. Många verkar också ha fått arbete där, men har sen av olika anledningar - sjukdom, barnafödande m.m. - förlorat sitt arbete och därmed sin inkomst. Utan inkomst har de sen

gått i pension. Kyrkan är inte längre en statlig myndighet, men förvarar fortfarande statliga handlingar i kraft av övergångsbestämmelser. Så länge böckerna finns kvar på pastorexpeditionerna står de under landsarkivets tillsyn. Dessutom gäller offentlighetslagstiftningen för hur man tillhandahåller uppgifter ur arkiven. Efter leverans kommer kyrkböckerna att finnas i Arkivcentrum Värmland, centralt i Karlstad, men ändå kvar i Värmland. Här blir de tillgängliga för nya grupper, inte minst universitetsstudenter, lokalhistoriker och släktforskare. Uppgifterna ur kyrkböckerna kan kompletteras med andra källor från samhällets alla sektorer.

Detta tillförlitliga källmaterial blir ett ovärderligt komplement också till handläggningen av ärenden rörande till exempel inkomstförfrågningar och botutredningar. Att leverera in arkiv till en arkivmyndighet är därmed inte liktydigt med att arkiven "försvinner". Det är snarare så att kunskapen om kyrkoarkivens betydelse ökar bland fler grupper än tidigare, vilket egentligen nog även Broman skulle ha uppskattat. Ansvaret övergår visserligen helt från kyrkan till arkivmyndigheten, men det går naturligtvis bra att vända sig dit och få hjälp med att få fram uppgifter även om arkiven så att säga "flyttat hemifrån."

sökt fattigvård och då hemskickats. Tilläggas bör det också att det finns fall där kvinnor begått olika förseelser eller brott - såsom prostitution, fylleri, stöld o.s.v. - och av den anledningen har blivit gripna och sedan hemförpassade. Den andra stora kategorin kvinnor som förekommer i protokollen är gifta kvinnor - ofta med flera barn - som har, genom att maken har dött eller helt enkelt övergivit dem, förlorat sin och sina barns försörjning. Många av kvinnorna hemsändes också på grund av sjukdom eller av att de helt enkelt anmälde sig själva till den norska polismyndigheten när de, av olika anledningar, förlorat sin möjlighet till försörjning. De kvinnor som hade arbete verkar ha haft tjänst såsom pigor, på kaféer eller i affärer. Andra yrken som också är vanligt förekommande är olika fabriksarbeten, som t.ex. på spinnerier och i väverier eller så arbetade de som sömmerskor, tvätterskor, barnpassare, karamellkokare m.m.

När det gäller de män som hemförpassades, är det inte lika lätt att dra några generella slutsatser eller för den delen, att dela in dem i kategorier. Klart är det i alla fall att alla åldrar förekommer, från 14, 15-16 år och uppåt samt att de i de allra flesta fallen begav sig till Norge för att antingen söka arbete eller för att på olika - mer eller mindre lagliga - sätt helt enkelt "söka lyckan". När detta av olika anledningar - sjukdom, brist på arbete o.s.v. - misslyckades tvingades de i många fall uppsöka den norska fattigvården varefter de hemförpassades. Men precis som när det gäller en del av de kvinnor som hemförpassades, så figurerar det fall där män helt enkelt anmälde sig själva hos den norska polismyndigheten när de förlorat sin försörjning.

Många av männen var sjömän som avmönstrade eller avmönstrades i Norge och därefter, av olika anledningar, inte lyckades få hyra på något nytt skepp. Andra vanliga yrken som förekommer i protokollen är: skomakare, skräddare, bokbindare, typografer, tryckeriarbetare, murare, smeder, stenarbetare, bleckslagare, vals- och järnarbetare, jordbruksarbetare, grovarbetare, gruvarbetare, sjöare, stuvare och sist men inte minst allehanda fabriksarbetare. Något som också verkar ha fått många svenskar att söka sig till Norge var de olika arbeten som förekom och uppstod i samband med stora järnvägsdragningar, väganläggningar och

kanalbyggen. Under de senare åren av registreringen dyker det även upp fall av elektriker och män som arbetade med att dra telefonkabel.

Som nämnts tidigare, så hemförpassades de många på grund av att de aldrig fått något arbete eller blivit arbetslösa och därmed saknade inkomst och försörjning. Men det är också vanligt förekommande, i alla fall när det gäller det manliga könet, att de hemsända utvisats från Norge på grund av olika former av kriminalitet - såsom lösdriveri, fylleri, bettleri, slagsmål, misshandel (oftast kvinnomisshandel) stöld, inbrott, olovligt tillgrepp, våld mot tjänsteman, hemfridsbrott, olovligt återvändande till Norge o.s.v. I många av dessa fall har de, i Norge, först avtjänat t.ex. ett fängelsestraff, tvångsarbete, straffarbete eller vatten- och brödsstraff för något brott eller förseelse och sen vid frigivningen omgående utvisats till Sverige.

Något som också bör tilläggas här, är att det figurerar fall - även om det är en relativt liten del om man ser till hela kvantiteten hemförpassade under den registrerade perioden - där personer, både män och kvinnor, en gång eller upprepade gånger återvänder till Norge varje gång de hemförpassats. Ibland återvänder de omgående tillbaka till Norge medan det i vissa fall kan gå veckor, månader eller flera år innan återvändandet sker.

Källan och registrets tillförlitlighet

När det gäller källan bör det poängteras att dess tillförlitlighet i princip gäller som för alla andra andrahandskällor och hand-

skrivna dokument. Protokollskrivaren kan ha missuppfattat och/eller ha skrivit in fel uppgifter - den s.k. "mänskliga faktorn". Även den hemförpassade personen kan av misstag eller med uppsåt ha lämnat fel personuppgifter eller så kan ändringar ha gjorts i efterhand som kan vara svåra att tolka, vilket ytterligare kan vara en orsak till att personuppgifterna i registret inte stämmer. Dessa problem går det dessutom att hitta exempel på. När personer som återvänder och hemförpassas gång på gång så förekommer det t.ex. fall (även om de fallen är ytterst få till antal) där namn, födelsedatum, ortnamn o.s.v. helt eller delvis inte stämmer överens gång från gång. Eller att det uttryckligen står att den hemförpassade lämnat fel uppgifter sist han/hon var där - vilket givetvis i förlängningen också innebär att uppgifterna i registret därmed blivit felaktiga. Dessutom är som sagt protokollen handskrivna och det betyder att det ibland också kan vara svårt - ibland till och med omöjligt - att tyda vad som står och jag som registrator kan därför ha tolkat vissa uppgifter fel eller helt enkelt av misstag ha fört in vissa felaktiga uppgifter. Detta är dock tyvärr oundvikligt - "den mänskliga faktorn" - när det gäller den mängden data och personuppgifter som har behandlats och registrerats under den här perioden. Min förhoppning är dock att uppgifterna i detta register i de allra flesta fallen emellertid ska vara helt korrekta.

Texten har också publicerats på Värmlandsarkivs hemsida: www.ra.se/vla

Gruppnot från Arvika

En publicering i VärmlandsAnor kan ge oanade resultat. Redaktören fick följande epostbrev från Märta Lindroth i Hindås med anledning av förra numrets omslagsbild:

Gåtan med det gamla fotografiet har fått sin lösning med hjälp av två Arvikabor och en herre från Lidingö, född i Arvika.

Kortet är taget sannolikt den 28 juni 1916 då min farmors föräldrar firade sitt guldbrylllop. En person vid namn Morgan Svensson har tagit reda på, att farmors föräldrar gifte sig den 28 juni 1866. Då stämmer det rätt bra med min teori om året, ca 1915. Om man som jag gjort, studerat kortet med förstoringsglas, kan

man se att farmorsmor har ett diadem på huvudet och farmorsfar en liten blom-brosch i knapphålet. Dessa smycken är tillverkade av mycket tunt bladsilver formade som myrten. Mina farföräldrar hade dessa smycken vid sitt silverbrylllop 1918 och jag och min dåvarande man vid vårt brylllop. Nu ligger de i gott förvar här hemma hos mig. Tyvärr ville inte min dotter ha dem vid sitt brylllop, diadem och kort hår passade inte så bra ihop. Förresten, kortet i tidningen är betydligt mycket tydligare än originalet.

Än en gång, tack för all hjälp och många hälsningar från

Märta Lindroth

Fotografier skingrade från Tasebo i Högerud

av Magnus Bäckmark

I en antikaffär i Stockholm låg några porträttfoton i en fyndlåda. Ett par av dem hade påskrifter med samma handstil. Eftersom personerna på tre av de lösa foton gick att identifiera tack vare påskriften på ett fjärde foto, så köpte jag allihop, för att inte foton skulle skingras och identifieringsmöjligheten gå till spillo.

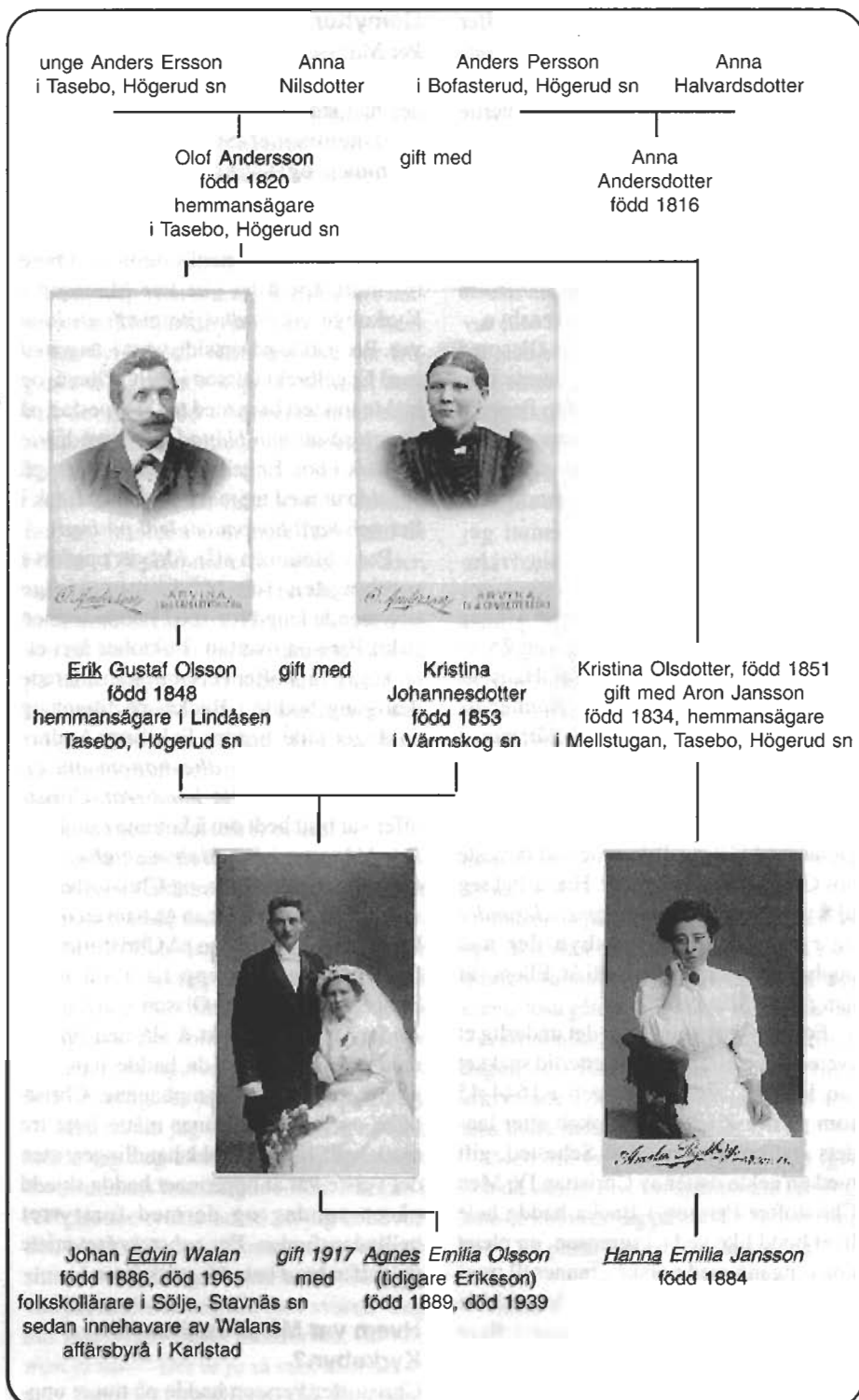
På bröllopsfotot står på baksidan "Mamma o pappa". På två foton står "Morfar Erik Olsson" respektive "Mormor". De senare är tagna av samma fotograf i Arvika tidigast 1905, då unionen mellan Sverige och Norge upplöstes, att döma av Stora riksvapnets utseende på baksidorna.

Inget av detta hade räckt till för en identifiering, men på det fjärde fotots baksida står "Mamma Agnes kusin Hanna från Mellstuga i Taseboda. Morfar Erik Olsson[s] systerdotter". Tack vare fotonas inbördes relation och denna geografiska placering av kvinnan på bilden gick alla fyra personer lätt att identifiera – se översikten.

Det syns inte på framsidan, men på baksidan framgår att bröllopsfotot från 1917 är taget av samma fotograf som tog bilden av Hanna Jansson, nämligen Amelie Rydberg i Arvika.

Påskrifterna på foton har gjorts av något av Edvin och Agnes Walans sju barn. Det är troligt att fler foton i fyndlådan härrör från denna familj, men de saknar påskrifter. Om någon i släktkretsen vill undersöka dem närmare, så är antikaffären i fråga Bergs Möbelateljé på Roslagsgatan 19. Min adress, om någon vill köpa de fyra foton, vilka jag gärna avyttrar, är

Värtavägen 85 C, 1 tr
183 60 Täby
telefon 08-756 37 90
epost magnus@heraldik.se

En sörmlänning i Östervallskog

av Sten Høyendahl

I januar 1730 møtte den gamle Christoffer Persson i Backa i Töcksmark på vinter-tinget for Nordmarks herred, som ble holdt i Östra Bön i Karlanda. Jordeierne i Anunderud (den gang kalt Amundebyn) og Kyrkobyn i Östervallskog var blitt uenige om hvem som eide torpet Svensbyn, og en rettslig avgjørelse skulle tas. Så tidlig som i februar 1662 var det oppstått rettstvist mellom de to hemmanen om hvem som var rette eiere av Svensbyn.

Også den 70-årige Simon Olsson i Navarsviken i Östervallskog møtte opp for å forklare seg. Christoffer Persson erklærte seg derimot inhabil ettersom han var røket uklar med svigersønnen Hans Andersson i Skarbol i Töcksmark, som eide jord i Anunderud.

En gammel mann vitner

Christoffer Persson valgte likevel å la seg avhøre, og opplyste at han var 75 år gammel og hadde dårlig hørsel. Hans far Per Månsson hadde *genom Hannebals fäigden tjent för Kiöpmans Båtzman* i Christiania, det nåværende Oslo. For å unngå å bli innrullert som båtsmann i dansk tjeneste hadde faren rømt over grensen til Östervallskog og tatt tjeneste hos Christoffer i Strømmer. Han giftet seg til Kyrkobyn, flyttet *till stomen derunder* og ryddet torpet Svensbyn der han oppholdt seg i mer enn tretti år. Ellers var han *född i SöderManland*.

For en nordmann lyder det underlig at svenske bønder mange år i ettertid snakket om Hannibalsfeiden, krigen i 1644-45 som på norsk side ble oppkalt etter landets stattholder Hannibal Sehested, gift med en uekte datter av Christian IV. Men Christoffer Persson i Backa hadde hele livet bodd like ved riksgrensen, og pleiet nok omgang med norske granner til tross for at grensestrøkene i hans levetid ble utsatt for omfattende herjinger i flere kriger.

Gemytter i kok

Per Månsson har jeg funnet første gang i en rotelengd av 1653 for Östervallskog, der han står oppført som bruker av helgårdshemmanet Stommen. Navnene Stommen og Kyrkobyn ble brukt om hverandre.

På sommertinget i 1659 ble Brynte Rasmusson i Rommenäs dømt til å bøte tre mark for å ha gitt Per Månsson i Kyrkobyn *ett blodhwijte medh en liten yxe*. Per hadde på sin side vært i slagsmål med Engelbrekt Olsson i Hult i Glava, og hadde traktert ham med tre kjeppeslag på armen *så att han blånade*. Det medførte ni mark i bot. Engelbrekt i Hult måtte på sin side ut med tre mark for å ha tatt tak i Per *och hafft honom om kull på Isen*.

Per i Stommen står fortsatt oppført i rotelengden for 1674, men ifølge tilsvarende lengd for 1682 hadde sønnen Eskil Persson overtatt. I oktober året etter kom Christoffer Persson, som allerede den gang bodde i Backa, på tinget og anklaget sine brødre Eskil og Anders Perssöner for *det dhe honom om en Söndagh skohlat illa handterat*. Christoffer var blitt bedt om å komme *i sin Fars Pär Månsöns i Kiörkiobyn stughu*, men det oppsto snart trette, og Christoffer ble så harm på Anders at han ga ham en *örfill*. Da løp begge brødrene på Christoffer, og Eskil brukte en kjepp til å slå med. Svogeren Christoffer Olsson vitnet om at Anders hadde forsøkt å slå ned broren med et kjevele, men da hadde han selv grepet inn og skilt kamphanene. Christoffer og Eskil Perssöner måtte bøte tre mark hver for sine voldshandlinger, men det verste var at opptrinnet hadde skjedd på en søndag og dermed forstyrrer helligdagsfreden. For *zabatzbråtet* måtte de derfor bøte hele 40 mark hver.

Hvem var Måns Eskilsson i Kyrkobyn?

Christoffer Persson hadde på tinget opp-

lyst at faren var født i Södermanland, men var han egentlig det? Per Månsson hadde en sønn med det relativt sjeldne navnet Eskil. I 1643 finner vi en Måns Eskilsson i konflikt om retten til fortsatt å bruke Kyrkobyn, men det er uvisst om han måtte flytte. Gjengs oppkallingsskikk tilsier at denne mannen kan ha vært Per Månssons far. Kan Christoffer rett og slett ha gitt feilaktige opplysninger i retten om farens hjemsted?

Christoffers opptreden i retten gir inntrykk av en gammel mann med god hukommelse. Han fortalte utfyllende om farens opphold i Christiania og senere, og hadde selvsagt ingen fordeler av å føre retten bak lyset om dette. Han opplyste også at faren hadde giftet seg til Kyrkobyn, trolig kort etter 1645. En løsning kan da være at Per Månsson giftet seg med Måns Eskilssons datter slik at navnet Eskil naturlig ble ført videre i slekten, men navnelikheten kan selvsagt også være en ren tilfeldighet. Jeg har dessverre ikke kommet over flere samtidige opplysninger om Per Månsson, slik at vi bare har Christoffers utsagn for at hans far var en fremmed fugl i Östervallskog. En sønns ord på tinget i allmuens nærvær må likevel veie tungt.

En temperamentsfull herre

Christoffer Persson har jeg funnet første gang i november 1679 etter at han var flyttet til halvgårdshemmanet Backa i Töcksmark, like ved tollstasjonen på dagens E18. Førsteintrykket av ham er da heller ikke udelte sympatisk: han måtte bøte seks mark *för ett blodhnat* og seks mark *för blood hvite* han hadde gjort på Åsa Larsdotter. Retten ønsket ikke gjentakelse av noe slikt, og bestemte at *den som först med ohöflig Munn eller hugg och slaggh den andre öfwerfaller* skulle bøte 40 mark.

Det skulle ikke bli siste gang Christoffer forløp seg, og han ble da også senere

Släktforskarens kval och lycka

av Anita Fredh

Texten på skärmen flöt ihop, ögonen sved och hjärnan var som en trasselsudd. Jag satt vid en läsapparat på Arkivcentrum i Karlstad och detta var fjärde dagen i sträck. Resultatet var inte lysande, det som jag åkt dit för att leta efter hade jag inte funnit, så jag misströstade.

I somras hade min man och jag varit på semester i de värmländska skogarna för att titta på lämningar efter mina förfäder. Vi var på gården Viken i Rämmen. Min farmor var född där och släkten hade bott på stället i minst hundra år. Mannen som nu ägde gården berättade om gångna tider, det satte fantasin i rörelse och jag måste kolla om berättelsen stämde. Senare på dagen var vi även i Motjärns-hyttan, där kände jag att det fanns något i atmosfären som berörde mig.

På 1500-talet kom det människor från sydöstra Finland och bosatte sig i Värmland. De odlade upp marken och anlade

hyttor för att bearbeta järn. Sverige behövde järn och det hade kommit ett kungligt påbud om att anlägga hyttor. Det finns mycket skrivet i ämnet och jag har läst en del, däribland *Lång-Kristoffer* av Arne Östman. Jag är intresserad av ämnet därför att mina förfäder hade arbetat med järnhantering.

Till Sundsjön kom "Lång-Kristoffer" med familj. Han grundade en hytta i närheten av Motjärnshyttan och två av hans söner flyttade till Rämmen. Nu var frågan om jag kunde koppla samman dem och det som stod i böckerna med mina anor. En anmoder hette nämligen Ingrid Kristoffersdotter.

En av sönerna, Erik Kristoffersson, fick ett barnbarn som hette Hans och de bodde i Djuprämnen. En annan anfader, som i mitten av 1700-talet bodde på Viken hette Jonas Hansson. Kunde det vara en son till Hans? Det var ju enkelt att ta reda på hans föräldrar, trodde jag! Jag läste födelseböcker så gott jag kunde med den tidiga 1700-talsskriften. Det var bara otydliga kråkfötter, men jag såg inte något som liknade Hans. Det skulle ju stämma med födelseåret också!

Jag bad om att få fram delar av ett arkiv som en forskare från Rämmen, Albert Palmqvist hade samlat. Det var papperslappar av olika slag, men även skrivelser och tidningsurklipp i massor. En gammal församlingsbok finns också, den är en guldgruva. Det som jag kände igen skrev jag ner, men inget napp av stor betydelse. Inte underligt att jag nästan gav upp.

Men då när jag satt där och var kaputt, kände jag sug efter kaffe och tänkte att lite stimulans kanske gör susen. Flickan i receptionen tyckte också att jag behövde det, hon kunde inte förstå hur jag orkade sitta så många dagar i sträck. På min fråga vad jag skulle ta mig till, blev svaret: "Jag har inte vågat börja släktforska, då blir man ju fast!" Det är ju så sant som det är sagt, men det är härligt också, man kän-

ner sig som när man läser en spännande deckare.

Efter pausen kändes det som att ögonen öppnade sig, jag såg helt plötsligt i en lysnings- och vigselbok en uppgift om att Mates Matesson från Laggsundet och Ingrid Kristoffersdotter från Linnerhöjden hade gift sig. Den andre av sönerna från Sandsjön, Kristoffer Kristoffersson, hade bosatt sig på Linnerhöjden. Bingo! Det var inte långt ifrån utan att jag gav upp ett glädjetjut i den tysta salen.

Sedan gick det bättre även på en annan släktgren ifrån Dalkarlssjöhyttan, jag kom en generation längre bak i tiden. Även där var det folk från Finland som anlagde den hyttan. På eftermiddagen när jag lämnade tillbaka en kartong med arkivhandlingar, frågade damen som var i receptionen då, om jag hittade något i Palmqvists arkiv. Hon hade själv forskat om Rämmen och hade tyckt att det hade varit rörigt, men jag sade som det var, att en del guldgruv fanns det. Vi talade om svårigheten att hitta rätt, då kom hon på, att hon hade kommit i kontakt med torpkontrakt från bruket i Rämmen. De hade varit väldigt intressanta och där kunde man följa släkterna från far till son i många fall.

Patronen på Rämmens bruk hade köpt upp de flesta torpen i socknen och kontraktet fanns kvar. Där skulle jag nog kunna lösa gåtan med Jonas Hanssons far! Tyvärr skulle jag åka hem den eftermiddagen och Rämmens bruksarkiv finns arkiverade i Forshaga, så jag hann inte läsa mera denna gången.

Men om en månad åker jag upp igen och då väntar mycket spännande läsning, kanske kommer jag på hur det hänger ihop då! Det pirrar i magen av spänning!

Anita Fredh
Hallen Hagen 2
540 17 Lerdala
tel:0511-80038

bøtelagt for grove beskyldninger og vold mot øvrighetspersoner og *Oliud* ved levering av tienden. Han var første gang gift med Børet Amundsdotter fra Væstre Bøn i Töcksmark og annen gang med Elin Rasmusdotter, og mot slutten av livet kom han i konflikt med eldstesønnen Per Christoffersson som hadde overtatt bruket i Backa. Både far og sønn i Backa ble begravet på samme dag, 10. juli 1740. Presten noterte i kirkeboken for Töcksmark at Christoffer var hundre år gammel, men det var nok i meste laget.

Grenseboeren Christoffer Persson i Backa hadde mange barn, og Per Måns-son i Kyrkobyn har et betydelig antall etterkommere i vestre Värmland - og ikke minst i Norge.

Kilder

Dombøker, Nordmarks herred.
Rotelengder, Östervallskog sogn.

Titlar och yrkesbenämningar på järnbruken

av Sven Hugo Borg

Även på den lägre nivån på järnbruken – i den hierarkiska pyramidens botten – fanns titlar – eller ska vi kanske kalla dem yrkesbenämningar.

Om vi ser på Borgviks hytta, en gång den högst producerande i Värmland, finner vi att befälet fördes av **masmästaren** på skiftet – man ser ju också ibland **hyttmästare** – som närmast sig hade **hyttedrängen**. Den främste av masmästarna kallades **ålderman**.

På masugnskransen fanns fyra **uppsättare**, som så där 50 gånger om dygnet fyllde på masugnspipan med malm, träkol och limsten (kalk) i den oavbrutna processen.

Innan malmen kom upp till "kransen" hade den först "bokats" – med slaggor slagits till mindre bitar än de ibland stora sjok, som kom upp från gruvorna.

När **malmbokarna** eller **malmslagarna** gjort sitt, fördes malmen med "malmhundar" (malmslädar) på en rälsbana upp i rostugnen för att "rostas" – befrias från fukt och föroreningar. Där fanns 1-2 **rostugnsförmän** och 3-4 **rostare**.

Efter rostningen, som gjorde malmen sprödare, gick den till krossen, som bemannades av **krossare**. Malmen lämnade krossen i form av nötstora bitar, som lastades på malmhundar, för att nu spelas upp till masugnskransen till uppsättarna.

I kolhusen fanns **kolskjutare**, som fyllde hängkorgar med träkol; dessa fördes på linbana till masugnskransen i en evig gång. **Kolharporna** hade dessförinnan "harpat" kolen för att få bort t. ex. stenar och annat skräp.

Var fjärde timme gjordes utslag, d.v.s. masugnen tappades på järn och slag – båda i flytande form vid så där 1600° C. Där fanns nu i "rådstugan" (råstun) **järnvägarna**, som tog hand om tackjärnet sedan det svalnat i sina "galtsängar", dit det tappats via en vridbar ränna från masugnens "järngata", och fraktade det på rall-

vagnar till smedjorna. Här fanns också **slaggskjutarna**, som skulle gjuta slaggstenar ("sinnersten") i formar och vidare transportera bort lös slag.

Slaggen innehöll alltid en viss mängd järn och detta skulle tagas tillvara. Det skedde i "sinnerstensstampen" och där, längst ner på skalan, stod **stamparen**, som i stampen skulle utvinna järn ur lös slag och misslyckade slaggstenar. För så där 100 år sedan var hans lön 5,8 öre per 100 kg stampjärn.

Övriga löner vid hyttan gällde per 100 kg tillverkat tackjärn:

Masmästaren	2,47 öre
Hyttedrängen	1,88 öre
Uppsättare	1,70 öre
Rostugnsförmän	1,74 öre
Rostare	1,39 öre
Järnvägare	1,48 öre
Kolharpare	1 kr 25 öre per dygn

Hyttans dygnsproduktion var 11-12 ton; räkna själv!

I smedjorna – smältsmedjan, där tackjärnet färskades (smältes om att sänka kolhalten och göra järnet smidbart) och räcksmedjan, där det färskade och hopslagna järnet smiddes till stänger – reglerade förstas **smidesmästaren**.

Färskningen av tackjärnet skedde i smälthärdar – tidigare tyskhärdar, senare lancashirehärdar – och smederna här kallades **smältsmeder** eller **smältare**.

Vid varje smälthärd arbetade vanligen tre man: **mästaren**, **mästersvennen** och **drängen**. Mästersvennen heter ibland **hjälpmed** eller **hjälpbrytare** och drängen kan heta **smältardräng**, **kol-dräng** eller **kolgosse**.

I dessa härdar färskades 4-5 tackor (å ca 30 kg) åt gången på kolbädd och under bläster; efter ca 1 timme togs smältan ut – en glödande klump, som på smältkärran drogs till smälthammaren eller mumblingshammaren, där **hopslagaren** väntade. Han slog nu med hammaren ihop smältan till fyrkantstänger, som sedan de-

lades till smältstycken.

Smältstyckena gick sedan till räcksmedjan för att smidas ner till klenare stänger av **räcksmeder** eller **räckare** (ev. **stångjärnsmeden**) och medhjälparna var **räckardrängar** och ledaren var **räckarmästare**.

Här fanns också **regleraren**. Med en nedhängande stång, förbunden med dammluckan i hjulbäcken (vattenrännan) utanför, reglerade han vattenflödet till vattenhjulet och därmed räcksmedens hastighet.

Längst ner i smedjans hierarki stod **kolskjutare** och **vägare**. Den förre skulle dra in och vaska kolen så att inga främmande föremål kom med och förorenade järnet. Vägaren skulle väga och notera intaget och färdigarbetat järn.

Status i smedjan återspeglas i lönerna:

Vid smälthärdarna för drygt 100 år sedan var betalningen för 100 kg färskat järn 58 öre; härav fick mästaren $5/12 = 24$ öre, mästardrängen (mästersvennen) $4/12 = 19$ öre och drängen $3/12 = 15$ öre.

En lönelista från 1908 för januari månad visar, att smältarna (ledarna för härdlaget = mästarna) den månaden tjänade mellan 57 och 67 kr.

Smidesmästarens lön var 3-4 gången högre.

Sämst betalt hade kolskjutare och vägare, som på sin höjd kom upp till hälften av smältsmedernas (mästarnas) inkomst.

Efter 48-timmarsveckans införande 1919 – mot slutet av Borgviks järnbruks tillvaro – blev lönen fastare: 48 kr i fjortondagen, d. v. s. 50 öre i timmen. Detta markerade den blygsamma ingången till den nyare tiden.

Ordföranden har ordet

Det är synd om folk som inte släktforskar! Oftast gnäller dom och jämrar sig över de mörka dystra november- och decembarmånaderna. För släktforskaren däremot är den tiden högsäsong då han kan sitta vid läsapparaten milda sken och upptäcka den ena spännande saken efter den andra. Utan att ha dåligt samvete för försummat trädgårdsarbete och andra sådana trivialiteter.

Det börjar också bli dags att summera årets händelser på släktforskarfronten. I augusti t ex avhölls Släktforskar dagarna med riksstämma i Östersund, varom vår förträfflige redaktör hann få med ett reportage i förra numret av VärmlandsAnor. I samband med detta evenemang genomfördes som vanligt en ordförandekonferens där jag hade äran att delta som representant för vår förening. Här kommer några axplock från konferensen.

Som första programpunkt efterlyste förbundsstyrelsen synpunkter på nättidningen *Rötter*. Är *Rötter* en del av förbundets hemsida, eller är förbundets hemsida en del av *Rötter*, frågade man sig. Vad fattas och vad kan göras bättre? Uppenbarligen var förbundsstyrelsen en smula vilsen och ville ha vägledning. Men trots ordförandens tappra försök att få till stånd en diskussion, så var det pinsamt tyst i församlingen så när som några få intetsägande inlägg. De flesta föreföll rätt nöjda med nättidningen i dess nuvarande form. Vad var det då som gick snett, har jag undrat efteråt? Jo, frågeställningen var nog felaktig. Vi skulle ha börjat i rätt ände med att diskutera målsättningen med *Rötter* i stället för att med en gång dyka ned i delfrågor.

Så övergick man till att diskutera *släktföreningar*. Skall sådana beviljas medlemskap i förbundet, undrade förbundsstyrelsen. Det framfördes åsikter både för och emot. För min del

anslöt jag mig till den senare åsikten eftersom en släktforskarförening är en sammanslutning av släktforskare och en släktförening är en sammanslutning av personer som råkar tillhöra samma släkt. I den senare är en eller kanske två medlemmar aktiva släktforskare medan alla övriga bara tycker det är trevligt att träffas och umgås. Men det finns ju släktföreningar som är medlemmar i Värmlands Släktforskarförening, invänder den uppmärksamme läsaren. Javisst, men det är en annan sak! En sådan betalar en, säger en medlemsavgift och har likaså en röst på årsmötet. Men i förbundet är det annorlunda. Där är föreningens medlemsavgift och röstetal baserade på antalet medlemmar. En släktförening får alltså betala medlemsavgift och rösta för en massa folk som inte har en aning om släktforskning! Det tycker jag är fel. Men det tyckte inte majoriteten. Efter omröstning enades man om att släktföreningar inte skulle nekas medlemskap i förbundet.

Det tredje diskussionsämnet var *frivilligmedarbetare*. Alla ideella föreningar är beroende av sina frivilliga medarbetare. Det gäller styrelsearbete, mötesverksamhet, medlemstidning, kurser etc. Ofta är det bara några få inom varje förening som kämpar med dessa saker medan den stora massan av föreningsmedlemmar förhåller sig passiv. Vad beror detta på? Har folk inte tid, eller tror man sig inte klara av en uppgift? Här gled diskussionen snabbt över på projektet *Namn åt de döda*. Erfarenheterna från detta projekt visar att det faktiskt går att trumma fram nya skaror av frivilliga som snabbt blir entusiastiska inför uppgiften och gärna åtar sig mer. Nära 75 procent blev klara vilket är mer än vad man hade hoppats på. Vi var väl inte speciellt framgångsrika i Värmlands Släktforskarförening då det gällde *Namn åt de döda*. Men något gemensamt projekt

är tydligen den rätta medicinen i det här sammanhanget. Det finns t ex många tänkbara registreringsprojekt, så kom med förslag! Ett samarbete i den här frågan med våra vänner på Arkivcentrum kanske inte vore helt fel.

Ted Rosvall redogjorde för arbetet med ny lagstiftning kring *tillgängligheten för folkbokföringen 1895-1991*. Här diskuterades hur man som släktforskare skall få tillgång till de 1900-talets kyrkböcker som nu skannas i stället för att mikrofilmats.

Förbundet redovisade också *kommande produkter*. Här nämndes Grill som i framtiden kommer på CD. Också Emibas 1-2 skall komma i ny version som då även skall innehålla återinflyttade till Sverige. Här är en uppgift för föreningar och enskilda medlemmar att inventera inflyttningsböcker. Vidare kommer Kungsholmsskivan i slutet av mars 2005.

Slutligen gavs deltagarna tillfälle att ta upp andra ämnen och informera om olika aktiviteter. Här berättade jag om vårt upprättande av ett *personregister* till VärmlandsAnor samtidigt som jag rekommenderade andra att göra samma sak. Som resultat av sitt trägna arbete har många släktforskare publicerat mängder av artiklar i hundratals medlemstidningar. Detta synnerligen värdefulla material får inte begravas och falla i glömska utan bör göras lätt tillgängligt för all framtid. Risken för dubbelarbete är i annat fall överhängande. Och vad värre är, ovetande om tidigare behandling av ett visst ämne, kan någon mindre erfaren forskare publicera samma sak men av sämre kvalitet. I princip höll man nog med mig, men det verkar ändå som om man är mer intresserad av att skaffa nya tjugiga grejor än att ta vara på och få ordning på det som man redan har.

Lars-Gunnar Sander

Tragisk jul i Blomskog 1843

av Stig Blom

På juldagen år 1843 inträffade en dramatisk händelse, som kom att innebära stora förändringar för en soldatfamilj.

På soldattorpet Knekterud i hemmanet Lilla Boda i Blomskogs socken bodde 38-årige soldaten Nils Svensson Boman, hans hustru Lisa Mossberg som fyllt 40 år 3 december och deras tre barn, Daniel, Johanna och Carl Fredrik, åtta, fem och ett år gamla.

Tidigt på juldagsmorgonen skulle makarna bege sig till Blomskogs kyrka, där kyrkoherden Lars Larsson skulle hålla julofta. Soldattorpet låg på sjön Nedre Blomsjöns västra sida ett stenkast från stranden. Att ta genvägen över sjöns is skulle betydligt korta deras kyrkväg. Lisa och Nils gav sig iväg, isen brast under dem och de hamnade i det kalla vattnet. Enligt den följande dikten hörde flera personer

deras rop på hjälp, så ock äldste sonen Daniel. Denne sprang förmodligen till grannstället Ögården och påkallade hjälp, men när folk kom fram till vaken var makarna redan döda.

Nedanstående dikt skrevs senare. Diktaren är okänd, men en teori är att Olof Lundberg, född 1827, lärare i Blomskog 1865-1882, är upphovsmannen.

År 1843 i Blomskogs socken hade hänt
att tvenne makar i Blomsjön blevo dränkt.
Betänk nu mänskor alla, som här på jorden bo
hur oförmärkt de föllo uti den kalla flod.

På juldagsmorgons morgon de stodo upp som förr
för dem var Döden kommen, han klappat på dess dörr.
De avsked tar av barnen, men visste ej därom
förrän den kalla floden så hastigt på dem kom.

I denna juldagsmorgon de kläder på sig tog,
tillredde sina lampor, skulle till kyrkan gå.
Men Gud den resan släckte, ty när de kom på sjön
dem mörkret svart omvälvde och isen brast som snön.

De ropte övergivet i vattnet där de låg
till Herren Gud i himlen och folk, som på vägar gå:
Kom hjälp oss om ni kan skänka en räddande hamn,
ty oss har själva Döden visst tagit i sin famn.

De ropte så länge de hade någon röst,
men ingen kom till räddning och ingen kom till tröst.
De ropte till Herren Gud i himlens ljusa land.
Han hjälper oss ur faran. Ej hjälper mänskohand!

Den äldste gossen hörde sin faders sista rop.
Hans unga hjärta rördes, men fatta likväl mod.
Han tog sig med en låga, så liten som han var
och sprang till nästa stuga: Jag hörer mor och far!

Vår präst och lärare i vår församling gick
han hörde och sorg i hjärtat fick.
Han vänligt bad två karlar att de ock må dit gå
och se om möjligt vore att hjälp och räddning få.

Allt folk som gick densamma morgonstund
de hörde ock dess ömkan kommen ur dess mund.
De ropade så länge, vid pass två timmars tid,
till dess de gav upp andan och sjönk till botten's frid.

Och Gud som bor i höjden, se dem som sorgen bär.
För dem är döden kommen, de måste skiljas här.
Detta var ju sista gången för dem,
som de gick bort från hus och hem.

Tjänstförrättande Boman gjort tjänst i sexton år,
till dess den kalla floden lade honom på bår.
De vilade i djupet i några timmars tid,
men upp till himlahuset de fara fick i frid.

De gladdes åt varandra
ifrån sin bröllopsdag.
Tillsammans fick de vandra
i tystaste av slag.

Betänk nu här i tiden, hur snart vårt liv förgår,
igenom svåra strider ni livets krona får.
För alla äkta själar får skåda där det ljus,
som aldrig slocknar ut i något hem och hus.

Det kan väl många undra var denna vådan hänt.
Det var i Nedre Blomsjön, sen klockan slagit fem.
De famlade på isen till dess den brast itu.
Sen for de utom tiden på fjorton famnars djup.

Jag dessa rader diktat med medlidandets blick.
Föräldrar, barn och syskon en sorglig juldag fick
och sorg för allesammans, som då vid kyrkan var.
De ömkade de barnen, som mistat mor och far.

Konfirmanderna i Kila 1916

av Claes Åkerblom

Fotograf Ludvig Åberg i Säffle tog sina första konfirmandbilder 1891. I socknarna runt Säffle fortsatte han sedan att fotografera konfirmander fram till 1957. Detta innebär att de första elever som poserade framför hans kamera var födda på 1870-talet och de sista på 1940-talet. Över femhundra gruppbilder finns bevarade med konfirmander födda under åtta decennier! Idag är det svårt att identifiera ansiktena på de äldsta bilderna, men för senare decenniers bilder pågår ett idogt arbete för att sätta namn på konfirmanderna. 41 konfirmander var det som samlades framför Kila kyrka 1916 – av dessa finns numera bara en vid liv. Agnes Svensson f. Johansson fyllde i september 2004 103 år. I juli i år avled Lisa Jansson f. Andersson. Den sistnämnda var farmor till VärmlandsAnors redaktör

Främre raden, från vänster: 1) Herman Johansson, Södra Ed, f. 1901, d. 1979 i Säffle, 2) okänd, 3) Julius Karlsson, Gambol, f. 1901, d. 1960 i Tveta, 4) Ellen Svensson g. Johansson, Rud, f. 1901, d. 1970 i Tveta, 5) Elin Myrman, Bolet, f. 1902, 6) Elin Johansson,

Hallerud, f. 1900, d. 1919 i Kila, 7) Emma Johansson g. Eriksson, Hallerud, f. 1902, d. 1992 i Långserud, 8) Hildur Johansson g. Johansson, Östensbyn, f. 1902, d. 1991 i Kila, 9) Anna Lund, Kilerud, f. 1901, d. 1992 i Säffle, 10) Lisa Andersson g. Jansson, Kråkbråten, f. 1901, d. 2004 i Kila, 11) Signe Westlund g. Karlgren, Ed, f. 1902, d. 1976 i Säffle, 12) Edla Johansson g. Johansson, Djupviken, f. 1901, d. 1975 i Hammarö, 13) Gustaf Vahlund, Mosserud, f. 1902, d. 1984 i Grums, 14) Gustaf Karlsson, Sätterskog, f. 1901, d. 1982 i Säffle. **Mellersta raden, från vänster:** 1) Ebba Kalén g. Larsson, Boda, f. 1901, d. 1994 i Säffle, 2) Anna Olsson, Ulfbol, f. 1902, 3) Ragnhild Andersson g. Widén, Boda, f. 1901, d. 1983 i Säffle, 4) Gustaf Sand, Sandbol, f. 1901, d. 1927 i Kila, 5) Harald Ahlstrand, Prästgården, f. 1901, d. 1988 i Säffle, 6) okänd, 7) Georg Johansson, Björkås, f. 1902, d. 1934 i USA, 8) Herman Petersson-Bromander, Norra Ed, f. 1902, d. 1998 i Kila, 9) Arvid Johansson, Västra Takene, f. 1902, d. 1982 i Gillberga, 10) Fridolf Axelsson, Torstensbyn, f. 1902, d. 1956 i

Gillberga, 11) Gunnar Olsson, Prästgården, f. 1902, d. 1971 i Karlstad, 12) Olga Pettersson g. Wallin, Norra Ed, f. 1902, d. 1981 i Göteborg, 13) Signe Alfredsson g. Larsson, Ranglebyn, f. 1902, d. 1983 i Kila, 14) Karin Skog g. Andersson, Östensbyn, f. 1901, d. 1987 i Säffle. **Bakre raden, från vänster:** 1) okänd, 2) Robert Ahlstrand, Prästgården, f. 1901, d. 1981 i Säffle, 3) Augusta Johansson g. Gustavsson, Ranglebyn, f. 1902, d. 1993 i Svanskog, 4) Agnes Johansson g. Svensson, Sandbol, f. 1901 (enda levande), 5) Anna Gustavsson, Sandbol, f. 1902, 6) Anna Berg g. Johansson, Gambol, f. 1902, d. 1994 i Åmål, 7) kyrkoherde Fredrik Fredriksson, Kila, 8) Karolina Stevensson g. Svärd, Ingersbyn, f. 1901, d. 1929 i Kila, 9) Greta Sjöman g. Johansson, Uppliden, f. 1902, d. 1925 i Kila, 10) Greta Andersson g. Porath, By, f. 1902, d. 1986 i Säffle, 11) Henry Olsson, Punsbol, f. 1902, d. i Eda, 12) Artur Olsson, Punsbol, f. 1901, d. 1966 i Säffle, 13) Uno Nyhlén, Bengtsbol, f. 1902 d. 1992 i Kila.

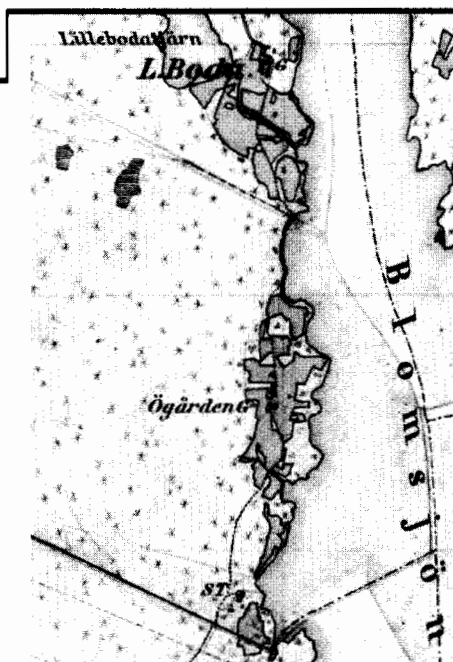
Forts från föregående sida

De föräldralösa barnen fick flytta till en avlägsen släkting, Jonas Jordan Mossberg, som med sin familj bodde i grannhemmanet Töresbyn. Äldste sonen Daniel kom 1847 till Ed i Dalsland, troligen till sin morbror Jonas, som var bosatt där. Daniel utvandrade sedermera till Amerika. Johanna och Carl Fredrik kom så småningom till sin faster Florinna, som tillsammans med maken Sven Brask bodde i Breviken, Blomskog. Johanna gifte sig 1862 och bosatte sig i samma hemman. Carl Fredrik flyttade 1870, liksom sin bror, till Eds socken, där han etablerade sig som duktig skomakare, gifte

sig och fick nio barn.

Föräldrarnas bouppteckning är omfattande. Trots att de inte ägde någon egen fastighet, värderades boets tillgångar till 786 riksdaler. Intressant är att man i den finner "2 par örhängen". Mycket ovanligt i denna trakt på den tiden!

Nils Bomans far Sven Gullbrandsson Snarfält var korporal och bodde med sin familj i Snarkil i Sillerud. Äldste sonen Johannes blev soldat Lifelt i Lian i Silbodal, Gustaf blev soldat Stomberg i Stommen i Karlanda. Andreas hamnade liksom Nils i Blomskog och blev soldat Söppelman i Söpplanda. Korpralen Snarfält hade alltså fyra söner som blev soldater!

Felaktigheter i Egil Akres bok om sjöbanan

av Anita Carlstedt

När jag läste denna bok, *Med sjöbanan Liljendal-Kristinehamn*, författad av Egil Akre år 2000 fann jag några helt felaktiga uppgifter gällande sådant, som jag känner mycket väl till. Då skrev jag genast till författaren och upplyste honom om vad där borde stått.

Nu i somras fick jag veta att en andra upplaga tryckts år 2002. Ingenting har ändrats i den. Samma fel finns kvar. Det förvånar mig! Läsaren bör därför vara mycket kritisk även inför den övriga text, som jag här nedan inte har kommenterat. Författaren har alltså inte fäst någon vikt vid om hans uppgifter i boken är riktiga eller ej. I sitt svar på ovannämnda brev beklagade han, att man inte kan lita på arkivens "historiska material".

Härmed följer en redogörelse för några av de sakfel, som jag har kunskap om.

Sidan 33

Här finns en kopierad bild av en akvarell med texten "Saxå hytta" målad av Sara

Liljebjörn vid 14 års ålder. Den förekom i tryck första gången i boken Värmländska släkten Berggren från Saxån, tryckt år 1908. Ägaren till denna målning, rektor P. G. Berggren i Strömstad, lämnade år 1924 till Jernkontoret i Stockholm ett foto (plåt nr 1579) av den, med uppgifter om vad han ansåg att Saras akvarell föreställer, och att den är signerad "Carlstad d. 9 mars 1815".

Även Jalmar Furuskog har denna bild med samma text på sidan 45 i sin bok De värmländska järnbruken.

Den, som med intresse studerar bilden och som på plats i Saxån försöker få verkligheten att passa in i denna bild, kan tveklöst se, att Sara Liljebjörns akvarell inte kan föreställa Saxå hytta och bruk.

Sara har nämligen kalkerat av en målning gjord av Per Nordquist ca år 1800, föreställande Bjurbäckens bruk i Lungsunds socken. Bildytan, 36x52 cm, stämmer exakt med originalet, som numera ägs av mig, och olikheterna syns tydligast på trädkronorna.

Eftersom grevinnan Sara Catharina Löwenhielm på Apertin föddes här på Bjurbäckens herrgård år 1739, är det troligt att 14-åriga Sara kopierat Per Nordquists akvarell hos grevinnan på Grevegården i Karlstad. I Värmlands museums årsbok 1979 på sidan 109 finns originaltavlan avbildad.

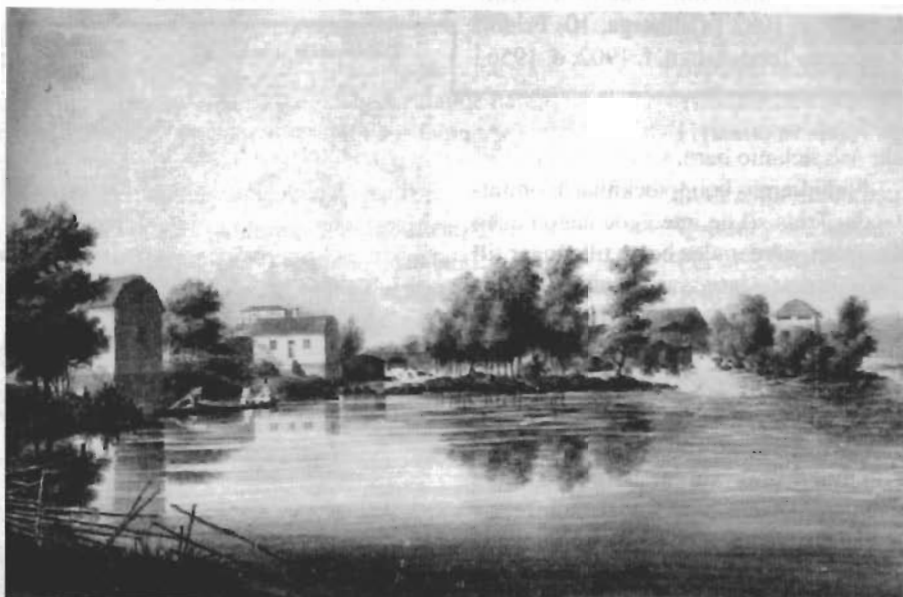
Detta informerade jag Jernkontoret om skriftligen åren 1996 och 2000.

Sidan 75

Åminnefors hammare grundlades inte år 1630 utan år 1648. Att detta årtal blivit fel i rubricerade boks första upplaga kan inte författaren klandras för, eftersom denna felaktighet upprepats i flera böcker och även på Länsstyrelsens informationstavla på platsen. Men i Gustaf Ekmans Storforsverkens historia tryckt 1921 finns två olika alternativ till denna hammars grundande på sidan 245, varav det ena är det riktiga.

Det var Joen Hansson, borgare i Mariestad, som på egen bekostnad grundlade hammaren i Åminnefors år 1648.¹ Han var gift med Kerstin Nilsdotter från Bjurbäcken, dotter till Nils Håkansson vid Lungälven i Lungsunds socken.²

År 1651 står i tingsprotokollet³ bl. a. "...för några år sedan begynte han uti Åminneforsen här i Wermelands Bergslag med en stoor myckenhet av folk att låta undangräva en stor park⁴ där sielve smidian stå skulle, vilka uti några måna-

Bjurbäckens bruk, akvarell omkring år 1800 av Pehr Nordquist. Förlagan till Sara Liljebjörns akvarell. Ur Värmland förr och nu 1979.

¹ Färnebo häradsrätt 2/3 1648.

² Färnebo häradsrätt 1689, sid. 348.

³ Färnebo häradsrätt 1651, sid. 169-171. Citatens stavning är förenklad av mig.

⁴ Dunge eller skog

⁵ Därjämte

⁶ Avlägset

der arbetade, jorden och sanden uturgräven bortförde, på den han rum kunde hava som (?) Hus att uppbyggja, der hoos⁵ lät hempta en stor del med Ekewärkie 8 mil afflegat⁶, förutan mycket annat timber, som till ett sådant stoort widt begripit Hus behöves med des inrede som tienar, (...) förskaffade han sig 4 fransoser till byggemestare, tvänne som trawärket förfärdigade och tvänne som all Jernredskapen utsmidde..."

Resten av denna text är tragisk och Joen Hansson avled år 1654, kanske som en följd av "den odrägeliga skada" han förorsakades efter det att hans hammare i Åminnefors blivit färdig och "wärket var uti sin fullkomblige gång".

Sidorna 76-77

Texten under de två bilderna på dessa sidor är förväxlade. Bilden på sidan 76 föreställer Åminnefors, vilket står tydligt skrivet under "originalet" i Värmlands-

arkivs kartong nr 78, Bildarkivet. Huset till vänster är en smedbostad för fyra familjer, "Stenbygginga" kallad, byggd av slaggtegel och riven på 1950-talet.

Bilden på höger sida skall föreställa Bjurbäckens herrgård med bruket i bakgrunden. Bl. a. är den rykande masugnen helt felplacerad av den troligen mycket unga person, som presterat denna akvarell.

Masugnsruinen står här fortfarande i renoverat skick på den plats, där den stått i 400 år. Men herrgårdsbyggnaden finns inte längre kvar, den brann år 1968.

Jag har skrivit detta för att felaktigheter i gamla skrifter någon gång måste stoppas. De bör inte få fortsätta sprida sig in i framtiden. Tyvärr kommer många s. k. forskare att sprida sakfel ur föräldrade böcker även i fortsättningen.

Var kritiska och kontrollera själva viktiga fakta i originaldokumenten!

VÄRMLANDSRÖTTER

www.genealogi.se/varmland

Medlems-sidorna

På vår hemsida VärmlandsRötter finns sidor som bara våra medlemmar kan komma in på. För detta krävs ett användarnamn och ett lösenord. Vi får en del frågor hur man gör, så här ska jag försöka klargöra detta.

Vi börjar med att titta på ett exempel på adressetiketten på VärmlandsAnor.

123 abcde - fghij
Anders Andersson
Anderssvängen
456 78 Andersköping

Det är första raden vi ska koncentrera oss på. Först står medlemsnumret (123). Detta används om Du exempelvis ska teckna rebatterat abonnemang hos Gensline. På VärmlandsRötter används inte detta nummer någonstans.

När du klickar på länken "Medlem" på VärmlandsRötters toppmeny, kommer Du till inloggningen för medlemssidorna. Här finns två fält Du ska fylla i. I fältet "Användarid:" fyller du i bokstäverna **före** bindestrecket (exemplens "abcde"). I fältet "Lösenord:" fyller Du i bokstäverna **efter** bindestrecket (exemplens "fghij"). Sedan klickar Du på "Logga in!"

Användarid:

abcde

Lösenord:

fghij

Logga in!

På medlemssidorna finns än så länge tyvärr inte så mycket. Vår medlemsmatrikel är den största biten. Vi tar gärna emot tips om vad som skulle vara lämpligt att lägga ut här.

Gunnar Jonsson

Vinterns program

Arkeologiska utgrävningar i Värmland

Tisdag den 15 februari kl 19.00

Rolf Edberg –salen, Arkivcentrum i Karlstad

Föredrag av Hans Olsson från Värmlands Museum

Efter föredraget kaffe i Bror Almquist-salen

Fikaträff

Tisdag 8 mars kl 19.00

Bror Almquist-salen, Arkivcentrum i Karlstad

Tema: **Domböcker**

Vi träffas och får information om det senaste sam ägnar oss åt anbyten och pratar om vår egen släktforskning, speciellt vad vi funnit i domböcker.

Medtag eget fika!

Arkiv- och forskarkväll på Skoghall

För tid och plats se Värmlandsrötter

Värmlandsarkiv, Folkrorelsernas arkiv och Emigrantregistret informerar om arkivforskning i Karlstad. Presentation av historieavdelningen vid Karlstads universitet, Hembygdsförbundet, Lokalhistoriska föreningen och Värmlands Släktforskarförening.

Medlemsservice och rådgivning

Varje torsdag under våren kl 16-20 finns en erfaren släktforskare från föreningen på plats i Arkivcentrums forskarsal (läsapparat nr 20) för att besvara frågor och hjälpa till med problemlösning. Nybörjare får hjälp med att komma igång med sin forskning.

Skräddaren och soldaten Emil Ågren (1861-1953)

av Malte Nilsson

Emil Ågren föddes den 9 september 1861 på gården Anneberg i Gårdsjö, Gillberga, som äldsta barnet till skräddaren Anders Magnusson, född den 14 mars 1835 i Kila, och hans hustru Maja Kajsa Andersdotter, född den 28 oktober 1838 i Borgvik.

På hösten 1873 flyttar Anders Magnusson med sin familj till Eds socken och bosätter sig på Liljedal. Det betyder att hustrun Maja kom tillbaka till sin hembygd. Visserligen var hon själv född i Borgvik, men flera generationer på hennes mors sida var födda och uppväxta på Kållerud i Ed.

Då hade unge Emil redan av sin far fått sina första lektioner i skräddaryrket, vilket han sedan i huvudsak skulle komma att ägna sig åt. Men för att i någon mån bidra till hushållskassan, får han - trots att han bara är tolv år - också arbeta i glashyttan. Tack vare ett mycket gott läshuvud klarade han av skolan på sex månader innan han skulle läsa för prästen.

Skräddarelev i Karlstad

I december 1876 flyttar familjen till gården Körsvik och året därpå får Emil plats som skräddarelev i Karlstad till Gösta Jansson, som sedermera övergav Karlstad för att bli tillskärare i Göteborg. Därefter arbetade Emil hos Sundqvist och hos A. Persson på Drottninggatan för en lön av 1 krona per dag. Av detta fick han betala 75

öre per dag för maten.

Emil Ågren stannar i Karlstad i tre år och flyttar till Åmål, men där trivs han tydligen inte för han återvänder till Körsvik efter endast några månader.

Den 13 oktober 1880 tar Emil värvning som indelt soldat. Han blir placerad hemma på Körsvik under Näs kompani och får soldatnamnet Wik (i kyrkoböckerna senare felaktigt angivet som Wikström). Regementsmötena varade i två månader per år under de tre första åren, därefter 1 månad, så han får gott om

tid att hjälpa sin far i skrädderiet.

Man får anta att han hade sällskap till mötena med korpral Gustaf Udd på Uddersrud, eller om han gjorde sig ärenden dit ändå, för Udd hade en dotter, Emilia, som Emil hade blivit förtjust i. Denna bekantskap blev tydligen allt mer intensiv under sommaren 1886, för Emilia blir med barn. Så istället för att åka tillbaka till sin tjänst som småskollärarinna i Gillberga får man rusta till bröllop på Uddersrud.

Emilias mor, Maria Gustava Andersdotter från Långviken i Grums, vill inte att hennes dotters barn skall skylda i kyrkoböckerna som "oäkta" som hon själv fick göra, och dottern få utstå den skam och smälek som en ogift mor fick göra på den tiden. Hon minns att hennes egen mor, Anna Jonsdotter, berättat hur hon blev utesluten ur statskyrkan anklagad för "lönskaläge", fastän "lönskaläge" var borttaget som juridiskt brott redan 1864 och att hon fick sitta framme vid altaret under gudstjänsten som ett sorts varnande exempel. Först då blev hon "kyrktagen" igen.

Bröllopet mellan Emil Wik och Emilia Udd äger, enl. vigselboken, rum den 22 november 1886 (skall troligen vara den 21, eftersom den 22 var en måndag).

Den 23 mars 1887 föder Emilia en flicka och trots att barnet är fött "legalt" inom äktenskapet verkar det som om en sorts nedvärdering från kyrkan

Emil och Emilia Ågren

hade skett. Någon annan förklaring finns knappast inte till att Emil, bara några månader senare, begär utträde ur statskyrkan för sig och sin familj och istället ansluter sig till Metodistkyrkan.

År 1897 blir Emil överförd till Grums kompani och flyttas till Ås soldattorp i Slottsbron. Hans namn ändras då till Ågren

Livet på Trossnäs

I en intervju sommaren 1939 berättar Ågren för Värmlands Folkblad om livet på Trossnäs. Här följer ett utdrag

” - Emil Ågren minns många, sedermera berömda, officerare från sin tid på Trossnäs. När vi frågar om han känner överste Bratt, numera chef för krigsmaterialinspektionen och bekant skriftställare, nickar han och säger att det var en bra pojk.

Första tiden bodde man i tält, men sedan uppfördes baracker. Det var dock intet nöje att flytta över till dem, ty de voro gistna och bristfälliga, som baracker voro på den tiden, och det lyste igenom vägg-springorna

- Jag minns en vår, berättar hr Ågren. Det var 1883 och vi hade inryckning den 28 april. Det var förresten tredje året jag tjänstgjorde på Trossnäs. Isen låg ännu, så vi körde över Väneren med häst och släde. Snön gick oss till knäna. Då var det inte så vidare trevligt att komma in i barackerna, där det inte fanns någon eldstad. Det var mycket primitivt även i övrigt på den tiden. Det fanns intet kokhus - vi kokade maten i kokgropar vid landsvägen, och mask föll emellanåt från de omgivande träden ner i maten. Vi fingo ankarstock för hela veckan och för övrigt utgjordes matsedeln av välling på morgonen, ärter och fläsk till middag och gröt som aftonmål. Lite smör fick man väl, men inte var det alltid.

- Det var väl sträng disciplin på den tiden?

- Ja, nog var det så, men befälet var också ganska humant, bara man skötte sej bra. Jag kom gott överens med de överordnade och tjänstgjorde bland annat som kalfaktor och hantverkare.

- Åkte inte många in i arresten?

- Åjo, det hände nog. Det var krog på Trossnäs på den tiden. Marketenteriet hade nämligen krog rättigheter. Jag klarade mig emellertid under alla trettiofem åren undan arrest.

Så ler gamle Ågren i sitt vackra, vita

skägg, ty han har erinrat sig ett minne, som så här efteråt ter sig som ett både oskyldigt och lustigt äventyr.

- Se, det var så, säger han, att jag en söndag fick besök av släktingar från Borgvik. De hade med sig starkvaror, som jag annars inte var pigg på, och det blev lite festande. Och så spädde vi på i underofficersmässen, där vi drucko toddy. Det skulle bli exercis med packning klockan fyra på söndagseftermiddagen, så jag måste lämna sällskapet - det gjorde jag förresten en timma före uppställningen. Jag gick in och lade mig i kaserinen, men strax före klockan fyra väcktes jag av kamraterna, tog på mig packningen och gick ut på heden. Ingen märkte något ovanligt, förrän kapten Lagerbielke kom. Han var en ganska sträng herre och han lade märke till, att jag inte precis var som vanligt. Han kommenderade mig framför ledet, granskade mig och befallde helt om. Jag gjorde helt om, men packningen slängde till, så att jag råkade sno runt ett par varv. Då tog det eld i kaptenen och han röt till korpralen:

- Ta´ in den där karlen!

- Behövs inte, svarade jag, nog klarar jag mig själv. Och så lommade jag iväg, naturligtvis ganska slokörad.

Dagen därpå skulle vi ha teoretisk lektion för Lagerbielke. Jag befann mig inte i bästa stämning, men jag tänkte det var bäst att klara upp saken så fort som möjligt. Jag knackade alltså på dörren till kompanichefens rum och stegade in.

- Vad vill du? röt kaptenen

- Jo, jag var inte så lyckad igår, som kapten redan vet, sade jag. Men det skall inte hända mer.

- Du var den bästa pojk jag sett, som erkänner dina fel. Nu tala vi inte mer om den saken, svarade kompanichefen milt. Och det blev inte något efterspel, utan förhållandet mellan oss blev det bästa i fortsättningen.”

Så långt intervjun i Värmlands Folkblad 1939. Den 12 mars 1913 blir Ågren tilldelad Svärdsmedaljen för lång och trogen tjänst och när Indelningsverket successivt skulle avvecklas, avslutar han, efter 35 års tjänstgöring, sin militära karriär den 9 juli 1915.

Sulfitarbetare

Emil börjar istället på Slottsbrons Sulfittfabrik, där han arbetar på dagen och sitter hemma och syr till långt fram på

nätterna. Han hade då byggt ut sitt lilla soldattorp med en våning och där inrättat ett skrädderi.

På fabriken stannar han till 1923, men skrädderiet fortsätter han med i många år till.

Emillias krafter börjar alltmer avta. De många barnaföds-larna (11 barn) och ett hårt hemmaarbete börjar ta ut sin rätt. Det var inte bara arbetet i hemmet, hon hade också kor, gris och höns att ta hand om. Hon blir sängliggande i många år och lika lugnt och godmodigt som hon levt, lika lugnt avlider hon den 19 april 1937.

Emil är lika rask och pigg som tidigare, trots att han nu blivit 76 år. Ända tills han cyklar omkull och bryter ena lårbenshalsen. Benet läks, men han måste gå med käpp. Det hindrar honom inte att fortsätta med cykelåkningen, med påföljd att han än en gång cyklar omkull och bryter andra lårbenshalsen. Först då inser Emil att det får bli färdigcyklat för hans del.

Han fortsätter att sy, men åldern börjar alltmer ge sig tillkänna och den 8 oktober 1953 avlider f. soldaten och skräddaren Emil Andersson-Wik-Ågren i en ålder av 92 år.

Dags att betala!

När detta läses så är det mitten av december, julstöket pågår som bäst och förhoppningsvis känner sig alla så där förväntansfulla som man skall göra vid den tiden. Kanske några känner sig stressade också. Därför kanske en del väntar med att läsa VärmlandsAnor till juledigheten. Det må vara er väl unt, men glöm inte att det är dags att betala medlemsavgiften för 2005. Trots förhöjd avgift i år så fortsätter föreningen att växa och det glädder oss mycket. Vi vill gärna ha er med även under kommande år, så betala i rätt tid. Årsavgiften för kommande år är 140 kronor i Sverige och 190 kronor i Norge. Tänk på att förseningar och påminnelser kostar oss både tid och pengar. Tänk också på att ändra adress, när ni flyttar!

Folkbokföringsprojektet inleds

av Thomas Kvarnbratt

Nr 111

Snart inleds inventering och leverans av de kyrkliga församlingarnas folkbokföringshandlingar¹ till Värmlandsarkiv. Det är ett projekt som varit aktuellt för Värmlandsarkiv ända sedan landsarkivfunktionen tillkom 1995, men av olika orsaker har projektets förverkligande fördröjts ända fram tills nu.

Genom 1686 års kyrkolags bestämmelser om förande av befolkningslängder ålades Svenska kyrkan ansvaret att svara för landets folkbokföring. Varje församling började så småningom att föra längder över födslar och dop, dödsfall och begravningar, vigslar och flyttningar. Detta förhållande varade ända fram till halvårsskiftet 1991, då Riksskatteverket övertog funktionen. Samtidigt fattade riksdagen och regeringen ett beslut om att kyrkans folkbokföringshandlingar skulle levereras till landets olika landsarkiv enligt en viss ordning.

Leveranserna ska ske under en tjuugoårsperiod med slutår 2013, och omfattar primärt handlingar från tiden 1895-1991 i kyrkoarkivens arkivserier med beteckningarna A-H. Man inledde projektet i norra Sverige i Härnösands landsarkivdistrikt, och har successivt arbetat sig nedåt i landet. Nu har Vadstena och Visby landsarkivdistrikt avslutats och arbete påbörjats i Stockholms stadsarkivs distrikt. Värmlandsarkiv kommer i höst att ingå i Folkbokföringsprojekts samordningsgrupp (Fosam) för att i slutet av detta år inleda inventering av arkiven ute på de olika pastorsexpeditionerna. Leveranserna inleds sedan under våren.

Parallellt med folkbokföringsprojekts inledning startades flera mikrofilmningscentraler i Västernorrland i SVAR:s² regi. Innan leverans till landsarkiv filmades materialet. Idag har teknikutvecklingen tagit några steg framåt, och man har slutat filma handlingarna. Istället skannas kyrkböckerna av SVAR:s enhet i Fränsta, som idag heter MKC (MediaKon-

verteringsCentrum). Handläggning av ärenden och forskning i folkbokföringsmaterialet kommer därför huvudsakligen att ske på digital väg.

För värmländskt vidkommande handlingar det om cirka 865 hyllmeter handlingar som finns kvar ute på pastorsexpeditionerna, vilket motsvarar drygt 2 miljoner skannade bilder. Information kommer under hösten att skickas ut till varje församling med instruktioner om hur materialet ska se ut inför kommande leverans och skanning. Sedan följer personliga besök av en eller flera tjänstemän från landsarkivet som kommer att inventera arkiven. I samband med inventeringen insamlas ett underlag om den specifika församlingens arkiv som tar upp bland annat följande: Hur ser materialet ut? Vilken är omfattningen? Vad behöver åtgärdas? Har personakterna och församlingsböckerna på lösblad kartonglagts? Har bilagorna gallrats? Har arkiven rensats från gem, häftklamrar och annat som kan skada handlingarna? Behöver vissa volymer bindas om? Därefter får församlingen en tid på sig att åtgärda materialet innan MKC kommer och hämtar handlingarna för skanning. Efter skanning levereras arkiven till Värmlandsarkiv, som då övertar hela ansvaret för arkiven. Ärendehandläggningen och tillhandahållandet av uppgifter och material kommer då att skötas av för ändamålet särskilt utbildad personal.

¹ Folkbokföring är egentligen ett samlingsbegrepp för kyrkobokföring och mantalsskrivning.

² SVAR står för Svensk Arkivinformation, och är den enhet inom Riksarkivet som hanterar mikrofilmning och distribution av bland annat mikrokort.

Min farmor, Lydia Kristina Karlsson, född i Ängebäckstorp, Nyed. På hennes fars sida är det nyedsbor till största delen, medan det på moderns sida är dominerat av norra Väse, och där alldeles i gränstrakterna mot Nyed. Kanske någon Väseforskar har mer uppgifter om de personer i antavlan där jag ännu så länge bara har t ex födelseåret.

Lars-Göran Jansson
Ingalills väg 10
656 38 Karlstad
lg@nollfemfyra.com

Karlstads historia på museet

Vi på museet håller på och bygger en stadshistorisk utställning om Karlstad. Det är viktigt för oss att även fånga den enskilda människan i historien. Därför efterlyser vi person- och släkthistoria från Karlstad. Vi söker särskilt fotografier och uppgifter om personers sysselsättning, skolgång, sjukvård eller dylikt som kompletterar den övriga utställningen. Vår utställning omfattar tidsmässigt tiden för stadens grundande den 5 mars 1584 fram till i dag. Allt material från någon del av Karlstads historia är av intresse. I framtiden planeras även utställningen kompletteras ytterligare med "verkliga identiteter" där besökaren får gå genom Karlstads historia som en viss historisk person med datateknisk hjälp. Ni som har material är välkomna att höra av er till mig på telefon 054-143126 eller e-post goran.gullbro@wermlandsmuseum.se

Göran Gullbro

Uppteckrad för Lydia Kristina Karlsson, f. 12/2 1895 i Nyed, Ångebäckstorp					fm (5) t. Lars-Göran Jansson. Alla orter i (S) län.	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, far	Ersson	Bengtsson, Erik				
Eriksson	Erik	f. /9 1769				
Karl Fredrik	f. 5/6 1818	d. 22/12 1821, Nyed, Hulteby	Persdotter, Annika			
f. 18/6 1850	Nyed, Hulteby		8 1750 - 6/1 1824, Nyed, Hulteby			
Alster, Snärstad	d. 15/1 1890	Jansdotter, Maria	Andersson, Jan			
d. 29/6 1920	Nyed, Ångebäck	f. 1776, Nyed, Hulteby	1746 - 12/3 1797, Nyed, Hulteby			
Nyed, Ångebäckstorp	4	d. 11/7 1851, Nyed, Hulteby	Persdotter, Annika			
g. 13/11 1880			9 f. 1752			
Väse	Carlsdotter	Svensson, Carl	Carlsson, Sven	Månsson, Carl	1716, Nyed - 1/4 1801, Nyed, Fageråsen	
Nr 1, ansökare	Stina	f. 28/5 1780, Nyed, Fageråshöjd	28/3 1748, Nyed - 5/3 1805, Nyed	Mattsdotter, Annika	f. 24/2 1717, Nyed, Mångstorp	
Karlsson	f. 8/4 1822	d. 2/1 1845, Nyed, Fageråshöjd	Mattsdotter, Ingrid	Månsson, Mathis	f. 1706, Nyed	
Lydia Kristina	Nyed, Fageråshöjd	Olsdotter, Stina	Håkansson, Olof	Månsson, Marit	f. 28/6 1720, Nyed, Bäckelid	
f. 12/2 1895	d. 29/10 1887	f. 17/6 1794, Nyed, Ås	f. 31/1 1752, Nyed, Ås	Olofsson, Håkan	1706 - >1776	
Nyed, Ångebäckstorp	Nyed, Ångebäckstorp	d. 16/11 1873, Nyed, Fageråshöjd	Andersdotter, Stina	Bengtsdotter, Ingrid	8/10 1721, Nyed - >1799	
d. 6/12 1982	5		11 f. 23/4 1766, Nyed, Norum N	Andersson, Anders		
Nyed, Ångebäck	Bengtsson	Magnusson, Bengt	Fogelberg, Magnus Eriksson	Bengtsdotter, Maria		
g. 4/5 1918	Nils	f. 15/6 1794, Väse, Gräsås	13/1 1754, Ö Fågelvik - 1/6 1819, Väse	Nilsson, Erik	1704, Ö Fågelvik - (1791-1795), Väse, Gräsås	f. 1717
Nyed	f. 22/12 1821	d. 9/3 1866, Väse, Göranstorp	Bengtsdotter, Maria	Kierstin		
Jansson	Väse, Gräsås	g. 26/12 1820, Väse	Håkansson, Nils	Larsson, Bengt	29/3 1738, Väse - 25/12 1814, Väse, Gräsås	
Erik Theodor	d. 10/11 1887	Nilsdotter, Cajsa	28/2 1757, Väse - c1795, Väse, Mellbyn	Nilssdotter, Kersti	1734 - (1801-1805), Väse, Gräsås	
f. 9/11 1890	Väse, Göranstorp	d. 11/5 1852, Väse, Göranstorp	Jansdotter, Ingrid	Håkansson, Håkan	1725 - (1777-1782)	
Nr 3, mor	6		13 22/10 1752, Väse - 12/5 1819, Väse	Månsdotter, Maria	1736 - c1773	
Nilsdotter	Eriksdotter	Hindriksson, Erik	Pehrsson, Hindrik	Olsson, Jan	1727 - c1782, Väse, Göranstorp	
Kristina	Anna	f. 18/10 1778, Väse, Ölmhult S	27/8 1750, Väse - 1818, Väse, Ölmhult S	Jansdotter, Kjerstin	f. 1730	
f. 27/11 1855	f. 28/7 1819	d. 17/4 1839 Väse, Mellbyn	Ersdotter, Maria	Bengtsson, Pär	1705 - 18/1 1756, Väse, Ölmhult S	
Väse, Göranstorp	Väse, Mellbyn	g. 30/10 1806, Väse	Larsson, Olof	Hindriksdotter, Ellika	1705 - >1772	
d. 19/4 1914	d. 25/5 1884	Olofsdotter, Stina	f. 18/1 1785, Väse, Lindalen	Bengtsson, Erik	f. 1706	
Nyed, Ångebäckstorp	Väse	d. 18/11 1860, Väse, Mellbyn	Larsdotter, Catharina	Andersdotter, Kersti	f. 1716	
				Hindersson, Lars	f. 12/3 1727	
				Nilssdotter, Stina	f. 1735	
				Andersson, Lars	f. 1715	
				Larsdotter, Ingrid	f. 1724	
20/9 2003						

Ur andra medlemsblad

Nr 112

Värmlänningar

Ale Släktforum 2004:3 (Ale Släktforskarförening) Varningen var icke grundad på tillräcklig utredning av *Ingela Hultgren*: organisten och folkskolläraren Åke Ekstam var berusad i Fryksände kyrka långfredagen 1905.

Alir anor 2004:3 (Forskarföreningen Alir, Söderhamn med omnejd) Några människoöden i Ingsta, Norrala av *Roger Bergström och Elof Johansson*: bl a krut-handlaren Lars Magnus Pettersson Nylén född 1848 i Nyed.

An-siktet 2004:3 (Folkare Släktforskarförening) Släktgrenen Sundströms anor av *Claes-Elof Sundström*: Maria och Magda Sundström var födda i Visnum 1896 resp 1901.

Flydda dagar 2004:2 (Linde Bergslags Släktforskarförening) Efterlysning avseende Västra Ämtervik.

Rotposten 2004:3 (Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening) Ett gammalt testamente av *Siri Fransson*: brukspatron Olof Berggrens (1761-1834) i Saxån testamente.

Släkt & Slekt 2004:3 (Solør Slektshistorielag) Karin Matsdotters finska släktnamn av *Irmgard Henriksson*: Lars Persson Karttuinen och hans hustru Karin Matsdotter döda 1740 i Öneby-skogen, Fryksände. Henrik Eriksen i Mackartjärn, Södra Finnskoga.

Sysslingen 2004:3 (Södra Roslagens Släktforskarförening) Vår värmländska resa av *Bertil Sollerbrant*.

Sysslingen 2004:4 (Södra Roslagens Släktforskarförening) Utdrag ur Färnebo

häradsrätts dombok vid hösttinget 1706 av *Bertil Sollerbrant*: om Olof och Hans Sigfridssöner i Åskagen.

Ursprunget 2004:2 (Hudiksvallsbygdens Släktforskarförening) August Lindberg av *Gunilla Hermander*: August föräldrar, kolaren på Arnön i Rogsta socken Olof Olsson Lindberg född 1837 i Fryksände och Ingeborg Nilsson (1834-1909) också född i Fryksände.

Vi Släktforskare 2004:8 (Elisabeth Thorsell) Prosten Sillén tycker till av *Elisabeth Thorsell*.

Övrigt

Hallandsfarares Information nr 65 (Hallands Genealogiska Förening) Landsbygdsbefolkningens skatter av *Ingemar Rosengren*.

Njudungen 2002:3 (Njudungs Genealogiska Förening) Böneman, frieri och bröllop på 1800-talet av *Helen Höijer*.

Oe Folki 2004:3 (Gotlands Genealogiska Förening) Sexmäns plikter av *Aron Axelsson*.

Släkthistoriskt Forum 2004:4 (Sveriges Släktforskarförbund) NABO-arkivet – släktforskning i Norge av *Ted Rosvall*. Så hittar du släkt i Norge av *Maud Lindeberg*. Älvsborgs lösen 1571 publiceras hos Arkion. Census 1900 –äntligen av *Ted Rosvall*. Stort intresse för att titta in i Emigranternas hus av *Hans Egeskog*. Riksarkivets försäljning upprör känslorna av *Hans Egeskog*.

Västanbladet 2004:3 (Göteborgs-Regionens Släktforskare) Kyrktågning, absolution av *Anders Brandström*

Ansökare är min far, Karl Hjalmar Larsson, som föddes på Söbacken i Östra Byn i Mo socken (P). Släktgården inköptes av hans morfars far Nils Larsson och hans hustru för 2333 Rd på våren 1851. Han hade då varit bosatt i Björkås, Kila (S). Som framgår saknas ett led i antavlan. Alla rättelser och kompletteringar mottages med stor tacksamhet.

Lars Larsson
Gäddvägen 77
302 61 Halmstad
035-22 05 09
larlar@tele2.se

Hjälp valberedningen!

Ett år går så fort! Visserligen är det ännu lång tid till nästa årsmöte. Preliminärt räknar vi med att det blir den 2 april. Kallelse kommer i VärmlandsAnor 2005:1 som Du får i mars. Men då är det i praktiken redan för sent att börja fundera på och föreslå personer till förtroendeuppdrag i föreningen. Så därför, om Du vill föreslå någon, tveka inte att redan nu kontakta valberedningen. Namn, adresser och telefonnummer finner Du på sidan 2. Sammanställande i valberedningen, Bernhard Granholm, har dessutom e-postadress bgm.arkiv@telia.com.

VärmlandsRötter - www.genealogi.se/varmland

Antavla nr 112	Upprättad för Hemmansägare Karl Hjalmar Larsson, f. 15/12 1919 i Mo(P), Byn Ö, Söbacken. f (2) t. Lars Larsson. Orter i (S) län om inte annat anges				
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	
Nr 2, far	Larsson	Hansson, Lars	Larsson, Hans	Hansson, Lars	c1720, Mo(P), Stommen - 28/7 1790, Mo(P)
Hansson	Hans	f. 11/3 1786, Mo(P), Stommen	24/2 1752, Mo(P) - 22/11 1835, Mo(P)	Jeremiasdotter, Kerstin	f. Mo(P), Låbyn
Lars Petter	f. 7/10 1826	d. 23/2 1858, Mo(P), Stommen	Nilsson, Catarina	Nilsson, Nils	
		g. 1/1 1812, Mo(P)	8 22/8 1757, Tveta - 25/4 1829, Mo(P)	Abrahamsdotter, Ingrid	
f. 12/9 1853	Mo(P), Stommen	Persdotter, Maria	Larsson, Per	Hansson, Lars	Se nr 32
Mo(P), Haserås	d. 21/5 1910	f. 12/7 1788, Mo(P), Stommen	f. 12/1 1762, Mo(P), Stommen	Ifvarsdotter, Lena	8/4 1738, Svanskog - 27/3 1813, Mo(P)
d. 29/3 1919	Mo(P), Stommen	d. 27/6 1850, Mo(P), Stommen	Jansdotter, Ingrid	Olsson, Johan	f. 1730
Mo(P), Byn Ö	g. 23/11 1853, Mo(P) 4		9 f. 19/6 1766, Åmål lfs(P), Segersbyn	Andersdotter, Britta	f. 1736
g. 5/4 1903	Petersdotter	Larsson, Petter. Bonde			
Mo(P)	Britta Kajsa	f. 1801, Årtemark(P)			
Nr 1, ansökare		d. 16/9 1853, Tveta, Vickersrud	Andersdotter, Kerstin	Olofsson, Anders	1726, Laxarby(P), Korsbyn - 1787
Larsson	f. 20/4 1822	g. 1/1 1821, Åmål sfs(P)	10 f. 20/12 1760, Laxarby(P), Korsbyn	Engelbrektsdotter, Anna	f. 1725, Laxarby(P), Kroken
Karl Hjalmar	Åmål lfs(P), Jakobsbyn	Jansdotter, Cajsa	Månsson, Jean	Larsson, Måns	f. 1711
Hemmansägare	d. 2/6 1855	f. 8/7 1797, Tveta, Vickersrud	24/4 1758, Tveta - 20/4 1800, Tveta	Esbjörnsdotter, Ingrid	1717 - 1791, Laxarby(P)
f. 15/12 1909	Mo(P), Persbyn	d. 23/5 1843, Tveta, Vickersrud	Bryngelsdotter, Kerstin		
Mo(P), Byn Ö	5		11 1764, Åmål(P) - 26/11 1843, Tveta		
d. 25/11 1981	Nilsson	Larsson, Nils. Bonde	Eriksson, Lars	Nilsson, Erik. Riksdagsman mm	24/9 1733, Kila - 25/2 1808, Kila
Saffle	Lars Gustaf	f. 1/1 1812, Kila, Fjäll	29/3 1770, Kila - 28/10 1842, Kila	Andersdotter, Annika	5/10 1738, Kila - 27/5 1773, Kila
g. 11/11 1939	Bonde, kyrkvård	d. 13/4 1897, Mo(P), Byn Ö	Nilsson, Ingrid	Persson, Nils	27/12 1746, Kila - 17/8 1833, Kila
Mo(P)	f. 1/1 1839	g. 1/1 1838	12 14/2 1777, Kila - 26/2 1856, Kila, Fjäll	Jansdotter, Marit	1754, Gillberga - 27/2 1833, Kila
Svensson	Kila, Fjäll	Hemmingsdotter, Stina	Persson, Hemming. Bonde	Andersson, Per. Bonde	28/9 1724, Åmål lfs(P) - 1790, Åmål lfs(P)
Anna Greta Viktoria	d. 12/5 1921	f. 18/2 1817, Åmål lfs(P), Århult	29/4 1769, Åmål lfs(P), Århult - 1852	Hemmingsdotter, Sara	2/1 1745, Mo(P) - 2/12 1819, Åmål lfs(P)
f. 19/9 1918, Mo(P)	Mo(P)	d. 26/8 1857, Mo(P), Byn Ö	Nilsson, Kerstin	Andersson, Nils	26/2 1743, Åmål lfs(P) - 2/12 1827, Åmål lfs(P)
Nr 3, mor	g. 9/2 1862	6	13 24/4 1784, Åmål lfs(P) - 1832, Åmål lfs	Andersdotter, Britta	24/4 1755, Åmål lfs(P) - 6/11 1826, Åmål lfs
Larsdotter	Andersdotter	Andersson, Anders. Bonde	Larsson, Anders	Hansson, Lars	Se nr 32
Emma Matilda	Britta Maria	f. 10/12 1806, Svanskog	28/9 1770, Mo(P) - 25/3 1856, Mo(P)	Ifvarsdotter, Lena	Se nr 37
f. 15/1 1874	f. 3/4 1841	d. 3/3 1881, Mo(P), Byn V	Jonsdotter, Maria	Olsson, Jon	f. 1733, Tveta
Mo(P), Byn Ö	Mo(P), Byn Ö	Persdotter, Stina	Nilsson, Per	Persdotter, Annika	f. 1742
d. 20/12 1949	d. 8/3 1925	f. 3/6 1816, Mo(P), Byn Ö	16/4 1779, Svanskog - 19/1 1823, Mo(P)	Andersson, Nils	
Åmål sfs(P)		d. 30/8 1886, Kila	Guldbrandsdotter, Britta	Thomasdotter, Stina	
			15 25/12 1781, Mo(P) - 24/6 1835, Mo(P)	Olofsson, Gullbrand. Skräddare	14/4 1732, Tveta - 1/7 1815, Mo(P)
27/9 2003				Andersdotter, Marit	9/4 1737, Svanskog - 20/12 1808, Mo(P)

Boktips

Släktforskarnas årsbok 2004

360 sid. Ill. Redaktör Håkan Skogsjö. Sveriges Släktforskarförbund. Stockholm (tr Västervik) 2004. ISSN 0280-3984 ISBN 91-87676-34-6

Årsboken inleds av *Bengt Hjörd* som skriver om "Västerviks perukmakare 1695-1800". Här finner man en del information om detta hantverk, till glädje för den som råkar ha perukmakare bland sina anfäder.

Gunnar Ståhl berättar om ett dråpmål i Allbo härad år 1618. författaren skänker läsaren värdefulla tips om hur man kan registrera data från domböcker.

Lisa Qviberg skriver om Charles Antoin Français "La Fleur" Zamore och andra morianer i 1700- och 1800-talets Stockholm. Den exotiske huvudpersonen är anfader till den svenska släkten Zamore.

Den som forskar i domböcker vet att arvstvister är rena guldgruvor för släktforskaren. Med utgångspunkt från ett sådant mål har *Henrik Mosén* utrett en släktkrets i 1500- och 1600-talets Östergötland: "Hustru Kerstin i Vist och hennes fyra män". Uppsatsen är ett bra exempel på hur man kan illustrera komplicerade samband så att även utomstående läsare hänger med. Något som inte alla skribenter inom släktforskningen lyckas med.

År 1796 infördes militär tjänsteplikt i de ryska östersjöprovinserna, något som fick unga estlandssvenska män att rymma till Sverige. En av dem var *Stig Östenssons* farfars morfar om vilken han skriver i "Sökandet efter en invandrarförfader". Den avslutande släktöversikten visar att det går att komma långt tillbaka i tiden med hjälp av estländskt arkivmaterial.

Magnus Bäckmark och *Peter Jennergren* visar en fallstudie av hur anteck-

ningar i en familjebibel, tillsammans med de nya sök- och kontaktmöjligheter som erbjuds genom Internet, kan fylla luckor i släktforskningen. "Lisa Holst och familjebibeln" handlar om en prostfru i Österåker, Uppland.

Den som forskar i Bergslagen har säkert i ett eller annat sammanhang stött på namnet Christiernin. Denna släkt kom att förse den tidiga svenska järnindustrin med en rad brukspatroner och bruksförvaltare. Stamfadern kom från trakten av Ringköping på Jylland. *Carl-Thomas von Christiernson* skriver om "Släkten Christiernins danska ursprung".

Drygt 3000 svenskar deltog i det amerikanska inbördeskriget. Bland dessa fanns några officerare som fick tjänstledigt från den svenska armén. Om dessa skriver *Per Iko* i sin artikel "Svenska arméofficerare i blått". En av dessa var värmlänningen Hjalmar Edgren (1840-1903).

Erik Johansson Kuoksu skriver om "släkten Keisari från Vettasjärvi" i Gällivare socken. Släkten var ursprungligen samisk men blev förfinskad i Tornedalen.

I en 38 sidor lång uppsats redogör *Görran Sparrlöf* för "Ätten Fot, Gjörd Fot och något om hans ättlingar". Gjörd Fot som omtalas 1372-1411 var häradshövding i Ydre i Östergötland. Detta är en mycket faktsäckad uppsats i ämnet medeltidsgenealogi som i huvudsak bygger på tryckta källpublikationer.

Om hur det var att vara hattmakare och bland annat brottas med skräväsensens varjehanda restriktioner, kan man läsa om i "Hattmakarsläkten Schmidt i Falun" av *Ronny Norberg*. Några medlemmar av ifrågavarande släkt etablerade sig som hattmakare i Amerika redan på 1700-talet och man förvånas över hur mycket uppgifter det går att få fram om dessa tidiga utvandrare som tydligen förbehindrade fram och tillbaka över Atlanten.

En något annorlunda form av släkt-

forskning visar *Ulrika Andersson* i "Två visor och en man". Hon har analyserat två visor som handlar om Köpingsbro arbetarkommun och Stora Köpings kommunfullmäktige öster om Ystad. De personer som nämns i visorna har identifierats och via olika källor har författaren kunnat presentera levnadsbeskrivningar för dessa.

Den flitige *Gunnar Ståhl*, nämnd ovan, har bidragit med ytterligare en artikel i årsboken: "Trolldomsprocesser i Småland under tidigt 1600-tal". Med exempel från författarens favoritområde, Allbo härad, visar han att det ändå fanns domare på 1600-talet som besatt sans och förnuft då det gällde mål om påstådd trolldom.

Årsboken avslutas av redaktören *Håkan Skogsjö* med "Släkten Hysing från Sunds socken på Åland". Släkten är ett exempel på ståndscirkulation där det förr fordrades flera generationers strävanden för att nå toppen på den sociala rangskalan.

Lars-Gunnar Sander

Torp och Gårdar mellan Lill Emsen och Longsjön i Grums socken

415 sid. Ill. Utgiven av föreningen Torp och Gårdar mellan Värme och Emsen-sjöarna. Grums 2004. ISBN 91-631-5346-7.

Del 2 av böckerna om torp och gårdar i norra Grums har kommit ut. Del 1 kom ut 1997 och presenterades i Långsta skola, samt anmälades i VärmlandsAnor. Nu skedde presentationen i Halla bygdegård – även nu inom bokens geografiska områden. På utgivningsdagen för del 1 regnade det i år sken solen, fast regnet lurade i faggorna.

Boken släpptes genom att ett blågult

band klipptes. Ceremonin föregicks av en dräktparad med kläder för högtid och arbete från 1900-talet, varav ett stort antal hade burits av specifika personer.

Området boken behandlar sträcker sig från Långviken till Hasseldalen eller med andra ord från området, som del I behandlar och söderut till och med Malsjö kvarn. Hela norra Grums socken är nu utredd och redovisad i de båda delarna. Det är samma grupp, Torperigänget, som har framställt böckerna.

Utformningen av del II skiljer sig något från del I. Del I är skriven i tabellform under det att del II är mer berättande. Indelningen i byar eller områden finns kvar. Boken innehåller många intressanta berättelser och redovisar personer som levat och lever i området fram till våra dagar. Många personer som nu bor i centrala Grums har förfäder inom bokens område.

Att referera till alla torp och gårdar boken beskriver är ogörligt och då är frågan vilka man skall välja som typexempel. Naturligast vore väl då att börja med Long, men jag skall inte göra det. Jag börjar istället med ett namn som jag nästan från första stund som inflyttad till Grums på 1960-talet lade märke till när det då och då dök upp på vägskyltarna och det var namnet *Grönlund*. Namnet var fascinerande. Vem var denne Grönlund som hade egna vägvisare till sitt boställe? Jag fann ganska snart att det fanns en fyrvägs-korsning och ett hus med det sökta namnet och frågan kom att gälla: "Hade Grönlund bott där och gett namn åt huset?" Boken ger svar – Grönlund har bott där, fast denne husets namne har inte gett utan fått sitt namn från huset. Han skall ha hittats på trappan till Grönlund lämnad där av en kringvandrande piga från Skruvstad. Men även huset har sin historia. Det uppfördes kring 1850 av greve C G Löwenhjelm till sin hustru Natalie med anor i tsarfamiljen. Grönlund, som också kallas för Jaktslottet, fick sin speciella ryska byggnadsstil för att ägarinnan skulle trivas. Den omnämnda fyrvägs-korsningen, som idag är ombyggd till två trevägs-korsningar var under andra världskriget en strategisk punkt. Vägspärrar byggdes. Militär och hemvärn inspekterades av dåvarande kronprinsen Gustaf Adolf. Grönlund var världens centrum.

Via Grönlund kommer vi osökt över till Long, eftersom Grönlund och ytterligare en stor del av norra Grums har legat

inom Longs ägoområde. Boken beskriver säteriet Longs historia från 1643 och framåt. Long blev på 1850-talet en pampig byggnad, ett slott med 22 meter höga torn. Under tiden för unionen med Norge hade slottet ofta kungligt besök. En slotts-herre, som blev landshövding, bodde kvar på Long istället för att flytta till residens-bostaden i Karlstad. Historien visar att Värmland och stundom även Sverige och Norge tidvis har styrts från Grums.

Boken redovisar alla kategorier av människor som levt och arbetat på Long och torpen under Long. Ett flertal nu levande ättlingar omnämns. Som exempel kan nämnas Stig Gustafsson, som i nutid spelar trumpet i Slottsbrons musikkår. Hans förfäder bodde på torpet Åsen. Jag upprepar här en vanligt utdelad negativ kritik och det är att boken saknar personregister. Däremot finns register för husen, men så är bokens namn *Torp och Gårdar*, varför ett register över dessa objekt är mer självklart.

Som huvudsaklig källa har man databasen *Sveriges befolkning 1890*. Dessutom refereras till ej specificerade kyrkböcker. Man har också intervjuat ett stort antal personer. Dessutom presenteras en litteraturlista. I ett antal avsnitt redovisas vilken källa specificerade uppgifter kommer från. Efter alla avsnitt finns en förteckning över de personer som intervjuats. Med de metoder som använts så blir uppgifternas tillförlitlighet beroende av källornas minnesgodhet.

Bernhard Granholm

Jan Myhrvold och
Niclas Persson
**C. A. Gottlunds
Folkmängden på
finnskogarne fra
1823**

Høgskolen i Hedmark, Oppdrags-rapport nr. 3-2004. Elverum 2004. ISBN 82-7671-392-0. ISSN 1501-858X. 295 sidor. Inbunden.

Vi har tidigare tipsat om de tryckta utgåvor som gjorts av Carl Axel Gottlunds uppteckningar av finska släktnamn i värmländska kyrkböcker, och senast om Anna Forsbergs och Niclas Perssons utgåva av Gottlunds förteckningar över familjenamnen på de svenska och norska finnskogarna.

Nu har ännu en av Gottlunds insatser för att bevara det skogsfinska kulturarvet i Sverige och Norge publicerats. Det är ännu en gång handlingar ur Gottlunds efterlämnade arkivmaterial, som tillhör Finska Historiska Samfundet och som är placerat i Finska Riksarkivet, som nu tolkats och blivit tillgängligt för en större allmänhet. Niclas Persson och Jan Myhrvold är båda mycket aktiva och kunniga forskare inom området. *Folkmängden på finnskogarne* är enligt vad Finlands riksarkivarie Kari Tarkiainen skriver i sitt förord kanske den värdefullaste delen av Gottlunds samlingar. Den möjliggör en grundlig kartläggning av de finska släkter och nätverk som breddade ut sig över de värmländska finnbygderna och närbelägna norska finnbygder. Det bör påpekas, att den täcker ett större område än de socknar där Gottlund noterade släktnamn i husförhörlängderna. Det gäller framför allt de över 800 namn som är registrerade på den norska sidan. Den uppgjordes som grundmaterial till en utredning som Gottlund levererade till de svenska ständerna år 1823, i syfte att upprätta ett finskt härad på båda sidor om riksgränsen. Själva utredningen är tyvärr försvunnen.

Uppställningen anger befolkningen i dåtida och nutida socknar och boplatser med finsk och norsk eller svensk namnangivelse. För att bara ta ett exempel så bodde det på Kösstorp eller Kössilä under Bogen, då Gunnarskogs socken, två vuxna män, en hustru, två pigor och en dräng. De tillhörde släkterna Riekinen, Haikoinen, Uotinen, Karttuinen och Soikainen. En av pigorna saknar finskt släktnamn.

Utgivarna uppger i förordet, att "vår konklusion er at Gottlunds navneoplysninger er av meget høy kvalitet og inneholder svært få feil". Värde av att trycka arbetet ökas också genom att det är försett med ett register, sorterat både på förnamn, patronymikon och släktnamn!

Boken kommer också att ges ut i Karlstads universitets rapportserie under 2005. Den norska utgåvan är inbunden, vilket underlättar när man använder boken som handbok.

Slutligen kan jag tipsa om hemsidan www.fennia.nu, som innehåller mycket intressant information och artiklar om skogsfinnarna och deras släktförhållanden av Persson, Myhrvold med flera.

Carl-Johan Ivarsson

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

765. Jeg søker etter *Marie Kajsa Henriksdatter*, f. 1850 **Karlstad**, Sverige. Disse opplysningene er hentet fra Folketellingen 1900 (Norge) og fra kirkeboken (Røyken, Norge) når hun døper sin sønn i Norge. Marie ble gift med *Sander Torvø*, f. 1854 **Røyken, Norge**. Deres første barn fødes i Røyken, Norge - senere flytter de til Idd, Halden, Norge hvor Sander jobber som formann på steinhuggeriet. Jeg har søkt i kirkebøker i Norge uten å finne når Marie flyttet hit, hvor de giftet seg eller andre opplysninger om henne. Det er blitt meg fortalt at hun kom fra adelssekt, men at familien ikke ville ha noe med henne å gjøre når hun giftet seg "under sin stand". Vet det er lite opplysninger, men har noen tips om hvor jeg kan lete? Eventuelt noen som kan hjelpe meg å finne henne? På forhånd takk for hjelpen! Med vennlig hilsen *Cathrine Magne Fjellveien 5 3121 Tønsberg Norge*

766. Sedan länge letar jag efter *Susanna Waern*, gift med skräddaren *Erik Sundmark* i Norra Borgby i **Sunne**. Hon uppges i husförhörsböckerna i Sunne vara född i **Kristinehamn** 1775. Hon dog 1845-01-25. Jag har sökt men inte funnit henne. Däremot har jag hittat en *Susanna* (den enda *Susanna* de här åren) född 1776-04-08 av kvinnspersonen *Maria Jonsdotter*. Det står i den svårlästa texten: "Fadern angavs varagesällen *Werner*. Från *Werner* till *Waern* är steget inte så långt eller? I texten finns en mängd namn där jag inte kan sortera riktigt vilka som är faddrar eller något annat. Där nämns *Madam Anna Cajsa Fors*, *brukspatron Lohfbom(?)* *Tullskrivare Brolöf*, *Jonas Hamgrund* och *gesällen Mag. Gennergrund*. Med reservation för fel-läsningar. Finns det någon som kan hjälpa mig att reda ut det här på något sätt? Är jag på helt fel spår? Kan man med hjälp

av namnen sluta sig till närmare Ortsbestämning? Jag kan inte hitta någon *Susanna* eller *gesäll Werner* i Husförhörsböckerna när jag försökt läsa sida upp och sida ned. Tacksam om någon vet något om detta.

Mats Sjödén
Kyrkogatan 8
432 41 Varberg
matssjoden@hotmail.com

767. Søker opplysninger om *Johanna Nilsson*, hennes søsken og foreldre. Hennes bosted var Tjärnebacka, **Glava**. Hun ble begravet 3. ds. 1933. I sitt testamente hadde hun innsatt sin brorsønn *Karl Johan Eneroth*, **Mosby, Norge** til å arve en pengesum. *Karl Johan Eneroth* var født 1898 i **Mosby** ved **Kristiansand**. Hans foreldre var jernbanearbeider og stenarbeider *Anders Anderson* født i **Värmland** 1845 og *Bertha Alfsdatter Homsmoen* fra **Mosby**. *Anders* dør ved et ulykkestilfelle på Høie, **Mosby** 1899, da *Karl Johan* bare var 1 1/2 år gammel. Derfor har kontakten med *Anders* etterslekt i Norge og de svenske slektninger vært svært begrenset. *Karl Johan* ble gift med *Sofie Katrås* fra **Vennesla** og det er etterkommere av deres to barn *Alf*. 1921 d. 2004 og *Borgny Alice* f. 1924 og som ennå lever, som ønsker kontakt med mulige svenske slektninger. De har det svenske navnet *Eneroth* som *Anders* mente å ha rett til. *Karl* snakket også en gang om sin onkel *Lidholm*. Ellers kjenner vi ikke til flere av *Johannas* søsken. Håper dette kan være nok til å komme videre med saken.

Med vennlig hilsen
Berit Eneroth Reinsvollsvveen og Reidar Reinsvollsvveen
Koreavegen
2843 Eina
Norge

768. Har en fråga angående min farfar *Gustav Albert Johansson* född 1889-02-18 i **Bälaryds** församling, Småland, död

1963-10-18 i **Kristinehamn**. Han var gift med en *Ruth Elisabeth Blomqvist*. Jag undrar nu om huset dom köpte 1931 finns kvar och om det är någon som har ett fotografi från nutid. Huset som dom köpte 1931 kallades **Rutsdal** och låg i **Norra Roten Box 485**. Det finns med i boken "Svenska städer och samhällen, Västra bergslagen" Sid. 391. **Kristinehamn**. Om någon känner till detta hus och även min farfar som bodde där mellan 1931 till cirka 1960 så vore jag glad för information.

Ulf (Johansson) Vargek Rosenbacka
Påskbergsv, 12
519 92 KUNGSÅTER
Tel: 0320-81009
uvarg@hotmail.com

769. *Peter Hernström* född 1765 - okänt var. Han var korpral och bodde med sin familj i **Sättila** församling i **Västergötland**. *Sättila AI:1 1792-196 p.113*. Han dog 1815 i **Hyssna** församling, **Västergötland**. *Hyssna AI:1808-1813 p.18*. Då jag hört att det har funnits människor på **Värmlandsnäs** med efternamnet *Hernström*, undrar jag om vår *Peter Hernström* kan ha varit född i **Värmland**. Tacksam för all information jag kan få!

Lisbeth Th. Gustafsson
Slåtterv. 24
432 54 Varberg
0340-671332
tolg@seaside.se

770. Søker følgende anor

a) Föräldrar till *Johan Simonsson*, f ca 1675, bonde i **Grava**, **Västra Ämtervik**, d. där 1762-08-04. Gift 1716-12-28 i **Västra Ämtervik** med *Karin Olofsdotter* från **Kisterud**, **Västra Ämtervik**. De fick bl. a. dottern *Ingeborg* f. 1721-06-06.

b) Föräldrar till *Per Persson*, **Visterud**, **Östra Ämtervik**, f ca 1692, d 1762-08-07 i **Visterud** och hans hustru *Elin Persdotter*, f ca 1693, d 1773-06-27 i **Visterud**.

c) Föräldrar till *Knut Olofsson*, **Västra**

Folkrörelsernas arkiv för Värmland

När släktforskaren besöker Arkivcentrum i Karlstad, så är det väl framför allt Värmlandsarkivs (Landsarkivets) kyrkböcker han är intresserad av. Kanske också lite domböcker och mantalslängder. Men hur många känner till vad man kan finna i Folkrörelsearkivet? Här kan du ta del av ca 5000 olika föreningsarkiv som tillsammans omfattar drygt 2 500 hyllmeter handlingar.

Varför forska i föreningsarkiv?

Sverige har varit och är fortfarande otroligt rikt på organisationer av olika slag och olika sammanslutningar har allt sedan mitten på 1800-talet varit med och aktivt påverkat och format det samhälle som vi lever i idag. Arkiv från föreningar är intressanta och användbara för många forskare med flera olika inriktningar. Inte minst för den lokalhistoriskt intresserade eftersom föreningslivet på en ort eller en bygd är en viktig pusselbit för att sätta sig in i de lokala förhållandena.

Vilka typer av föreningsarkiv finner jag på Arkivcentrum?

Målet är att du som forskare ska kunna hitta arkiv från alla typer av värmländskt föreningsliv. Den största delen av arkiven hör hemma i de stora folkrörelserna som fackföreningar, bildningsorganisationer, politiska föreningar, nykterhetsrörelse, frikyrkorörelse och idrottsrörelse.

Ringstad, **Frykerud** och hans hustru *Ingeborg Skåresdotter*. De gifte sig 1697-01-01 i Frykerud. Deras son *Bengt Knutsson*, f 1717 i Västra Ringstad, gifte sig 1744-11-04 i Västra Ämtervik med ovan nämnda *Ingeborg Johansdotter* från Grava, Västra Ämtervik.

Carin Andersson
Irisgatan 3B
431 61 Mölndal
Tel. 031-876257

En stor och växande grupp av föreningar går inte att ordna in i någon av dessa organisationstyper. Under rubriken "Övriga föreningar" återfinns således ett brett spektra av organiserade verksamheter på både lokal och regional nivå. Här kan t ex nämnas hembygdsföreningar, sjuk- och begravningskassor och Röda Kors-kretsar men också nya typer av sammanslutningar som exempelvis aktionsgrupper.

Vilka handlingar kan vara intressanta?

Föreningsarkiven har ofta en ganska likartad struktur oavsett vilken typ av förening det rör sig om. Oftast är arkiven ordnade enligt det system som är brukligt (det s k allmänna arkivsystemet) där bokstäver betecknar olika sorters handlingar. Här redovisas några av de vanligaste och mest användbara handlingstyperna:

Protokoll (A) kan ofta vara en användbar nyckel till en förenings verksamhet. Anteckningarna från styrelse- och medlemsmöten ger ofta goda inblickar i vilka frågor som var viktiga och aktuella. *Protokoll* av äldre datum är dessutom ofta mycket innehållsrika och inte så kortfattade som under senare år, diskussioner som fördes vid mötet refereras noggrant, ibland t o m ordagrant.

Medlemsmatriklar återfinns bland *Liggare och register* (D) och ger ofta detaljerad information om föreningens medlemmar. I äldre matriklar hittar man uppgifter om medlemmarnas födelseår, födelseort, yrke, adress, ev utträde/uteslutning och flyttning. Uppgifter av det här slaget kan ibland vara en hjälp för släktforskare.

Korrespondens (E/B) från föreningar (i den mån den är sparad) ger information om vilka externa kontakter som man haft men kan också berätta en del om kontakterna mellan föreningen och de egna medlemmarna. Här kan man också hitta

rapporter till distrikts- och centralorganisationer med sammanställningar av verksamheten och medlemsantal etc.

Bland det som rubriceras som *Ämnesordnade handlingar* (F) hittar man ofta handlingar som är knutna till den verksamhet som föreningen ägnar sig åt. I en idrottsförenings arkiv finner man kanske matchprotokoll och startlistor medan man hos fackföreningen hittar sådant som underlag för löneförhandlingar och avtal. Bland de ämnesordnade handlingarna kan man också finna fotografier och egna trycksaker från föreningen (i äldre arkivförteckningar finner du detta under avdelning K respektive L).

Även bland *Räkenskaperna* (G) finns en hel del att hämta för den intresserade. Svaren på hur man finansierade sin verksamhet, vad man använde sina resurser till och vad saker och ting kostade mm går att finna i huvudböcker, kassaböcker och verifikationer.

Fanor och intervjumaterial

Utöver handlingar som de som nämnt här ovan så finns även andra spår av föreningars verksamhet. Hos Folkrörelsernas arkiv för Värmland finns ett 270-tal fanor och standar, fanorna/standaren utgör viktiga symboler för föreningar och lämnas ofta in tillsammans med arkiven. Dessutom finns ett omfattande intervjumaterial att tillgå, under årens lopp har många föreningsaktiva värmlänningar blivit dokumenterade på band.

Hur hittar jag i materialet?

Förteckningar till de arkiv som finns hos Folkrörelsernas arkiv för Värmland finns i Arkivcentrums forskarexpedition. Enklast hittar du bland dessa genom att använda dig av de registerpärmar som du hittar på kortskåpet i expeditionen.

Saxat ur Arkivcentrums
forskarblad nr 5.

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer, kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer, markerade med *. Ange ditt medlemsnummer när du beställer. För angivet pris tillkommer porto. Order som överstiger 500:- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev till sekreteraren eller e-post till vsff@telia.com. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Bro (S)

födde 1692-1920

546 sidor A4.
8962 poster.
10 sorteringar
Del 1: 1692-1835
Del 2: 1836-1920
Pris per del: 225:-*

vigde 1692-1920

147 sidor A4.
1645 poster.
7 sorteringar.
Pris: 150:-*

döde 1689-1920

209 sidor A4.
4946 poster
6 sorteringar.
Pris: 190:-*

**Framtidshuset/Reliken
Säffle**

Utnyttja din medlemsrabatt!

Medlemmar får 10% rabatt på alla publikationer som ges ut av föreningen, markerade med *. Ange ditt medlemsnummer när du beställer.

Register och avskrifter

Bogen

Carl-Johan Ivarsson
Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsäter

Arbetsmarknadsprojektet Cresco
Födde 1721-1920 225:- *
Vigde 1721-1920 110:- *
Döde 1721-1920 150:- *

Bro

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1692-1835 225:- *
Födde 1836-1920 225:- *
Vigde 1692-1920 150:- *
Döde 1689-1920 190:- *

Brunskog

Sven Haage/Rolf Brodin
Vigde 1691-1930 225:- *
Husförhör 1760-1763 50:- *

Ekshärad

Mats Hellgren
Födde 1665-1722 200:- *
Födde 1723-1799 140:- *
Förs. bok 1665-1750 200:- *

Eskilsäter

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1688-1920 225:- *
Vigde 1688-1920 100:- *
Döde 1688-1920 125:- *

Fryksände

Knut Malmström
Födde 1707-1765 225:- *

Glava

Arbetsmarknadsprojekt i Arvika
Födde 1696-1817 220:- *
Födde 1818-1872 220:- *
Födde 1873-1920 220:- *
Vigde 1699-1920 175:- *
Döde 1696-1920 240:- *

Gunnarskog

Carl-Johan Ivarsson
Vigde 1688-1920 225:- *
Födde 1688-1799 225:- *
Födde 1800-1842 225:- *
Födde 1843-1871 225:- *
Födde 1872-1920 225:- *
Döde 1688-1843 225:- *
Döde 1844-1920 225:- *

Huggenäs

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1744-1920 175:- *
Vigde 1761-1920 90:- *
Döde 1761-1920 100:- *

Kila

Gunnar Jonsson
Födde 1640-1817 225:- *
Födde 1818-1900 225:- *
Vigde 1689-1900 120:- *
Bouppt. 1744-1859 60:- *

Lysvik

Arne och Moira Linnarud
Fb, vb, db 1692-1793 350:- *
fb, vb, db 1793-1821 250:- *

Millesvik

Arbetsmarknadsprojektet Cresco
Födde 1688-1920 165:- *
Vigde 1688-1920 70:- *
Döde 1688-1920 100:- *

Norra Råda*Mats Hellgren***Födde 1725-1769 140:- *****Stavnäs***Jan Thimberg***Födde 1687-1775 170:- *****Födde 1776-1850 200:- *****Födde 1851-1920 225:- *****Vigde 1687-1920 225:- *****Döde 1687-1820 225:- *****Döde 1821-1920 225:- *****Sunne***Margit Olsson och Arne Linnarud***Fb, Vb, Db 1669-1736 300:-****Fb, Vb, Db 1737-1758 300:-****Fb, Vb, Db 1759-1774 300:-****Fb, Vb, Db 1775-1793 350:-****Södra Ny***Framtidshuset i Säffle/Reliken***Födde 1738-1920 190:- ***

(lucka 1783-1822)

Vigde 1739-1920 110:- ***Döde 1739-1920 125:- *****Vitsand***Kerstin Risberg***Fb, Vb 1824-1860 200:- *****Väse***Anette Carlsson och Sigvard Boström***Vigde 1683-1930 300:- *****Älgå***Arbetsmarknadsprojekt i Arvika***Födde 1688-1835 225:- *****Födde 1836-1924 225:- *****Vigde 1688-1920 125:- *****Döde 1687-1920 160:- *****Ölserud***Arbetsmarknadsprojektet Cresco***Födde 1754 - 1920 225:- *****Vigde 1754 - 1920 60:- *****Döde 1754 - 1920 100:- *****Östmark***Kerstin Risberg***Födde 1765-1820 240:- *****Ortregister***Gunnar Jonsson***Värmland (2:a utgåvan) 70:- *****Dalsland (2:a utgåvan) 45:- *****Värmländska Antavlor 1-50**

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och släktnamnsregister.

..... 140:- ***Arbetsvandringar Värmland Härjedalen****under 1800-talet 100:- ****Roger Alderstrand o ABF Härjedalen**Litteratur***Anor och anekdoter**

Värmlands Släktforskarförnings jubileumsbok 2003. 25 författare skriver om släktforskning och Värmland.

200:-**En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758***Mats Hellgren*

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fört anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. År 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid.

..... 150:- ***Boställen i Säffle kommun***Sven Johansson*

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor och andra bostadshus. Även skolhus, lanthandlar, kyrkor, missionshus, kvarnar mm på landsbygd och i tätort. Sorterat efter namn. Med kort beskrivning och koordinater enligt Rikets nät 2,5 gon V 1938. 276 sid A4.

170:-**Wermlandslegten Ekelund***Leif Robertson 2003.*

"Slegtbeskrivning öfver Wermlandslegten Ekelund och dess förgreningar 1500-2000". Ett försök till en släkt-historisk forskning över femhundra år. Utgår från stamfadern "Herr Anders", fogde på Lundby säteri i Kölabby(P) runt år 1600. Sonsonen Anders Ekelund-Nilsson föddes på Lundby 1641, och är förfader till den vitt förgrenade Ekelunds-släkten. Ättlingar finns i bl a Värmland och Dalsland. 411 sidor, A4, illustrerad, personregister.

250:- ***Ölme Härads Dombok 1629 - 1650***Axel Em. Löf*

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantalslängd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister.

..... 200:- ***Kvarnarna vid Rottnafallen***Eric Sundell*

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar. Andra utgåvan 2003. Ändringar, tillägg och några nya bilder. 110 sidor, personregister.

110:- ***Torp och ödegårdar i Huggenäs***Gunnar Jonsson m.fl.*

Förteckning och beskrivning med kända inneboende över de försvunna boställena i Huggenäs socken. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen åren 1994-2001. Ort- och personregister. 36 bilder. 86 sidor A4

100:-**Torp och ödegårdar i Ölserud***Maj Olsson m.fl.*

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag

60:- ***Torp i Botilsäter***Britta Johansson m.fl.*

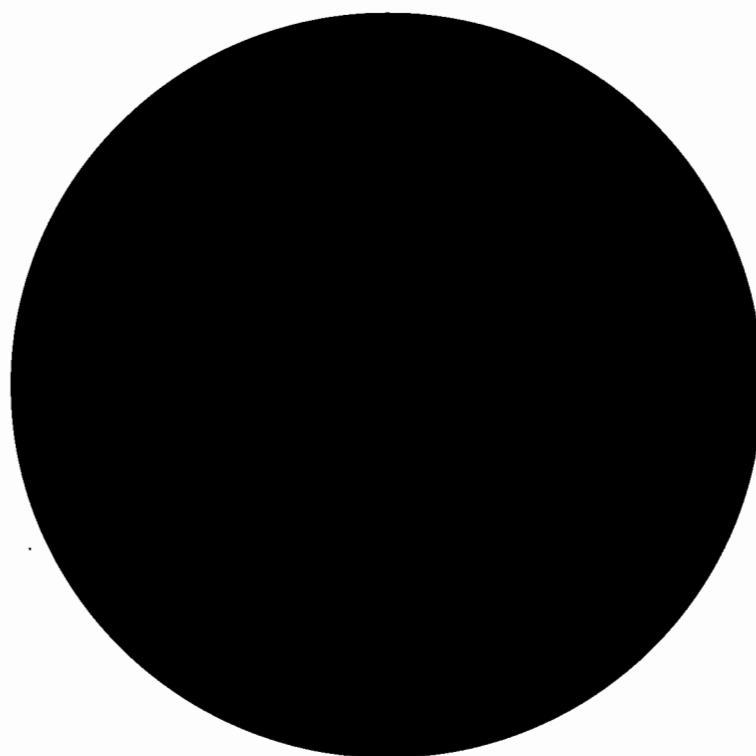
Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag

50:- **Övrigt***Antavleblanketter****A3, 6 generationer, 5-pack 15:-****Nytt från VSF 1984-91****hel årgång 75:-****VärmlandsAnor 1992-98****per nummer 30:- *****hel årgång 100:-****VärmlandsAnor 1999-2003****per nummer 40:- *****hel årgång 120:-**

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

Knappen.

Det är grönt.

Box 2149, Ramgatan 7, 650 02 Karlstad.
Tel 054-22 15 00. Fax 054-22 15 19.
E-post tryckeri@knappen.se. Hemsida www.knappen.se
Miljöcertifierad ISO 14001, Svanenlicensierad